

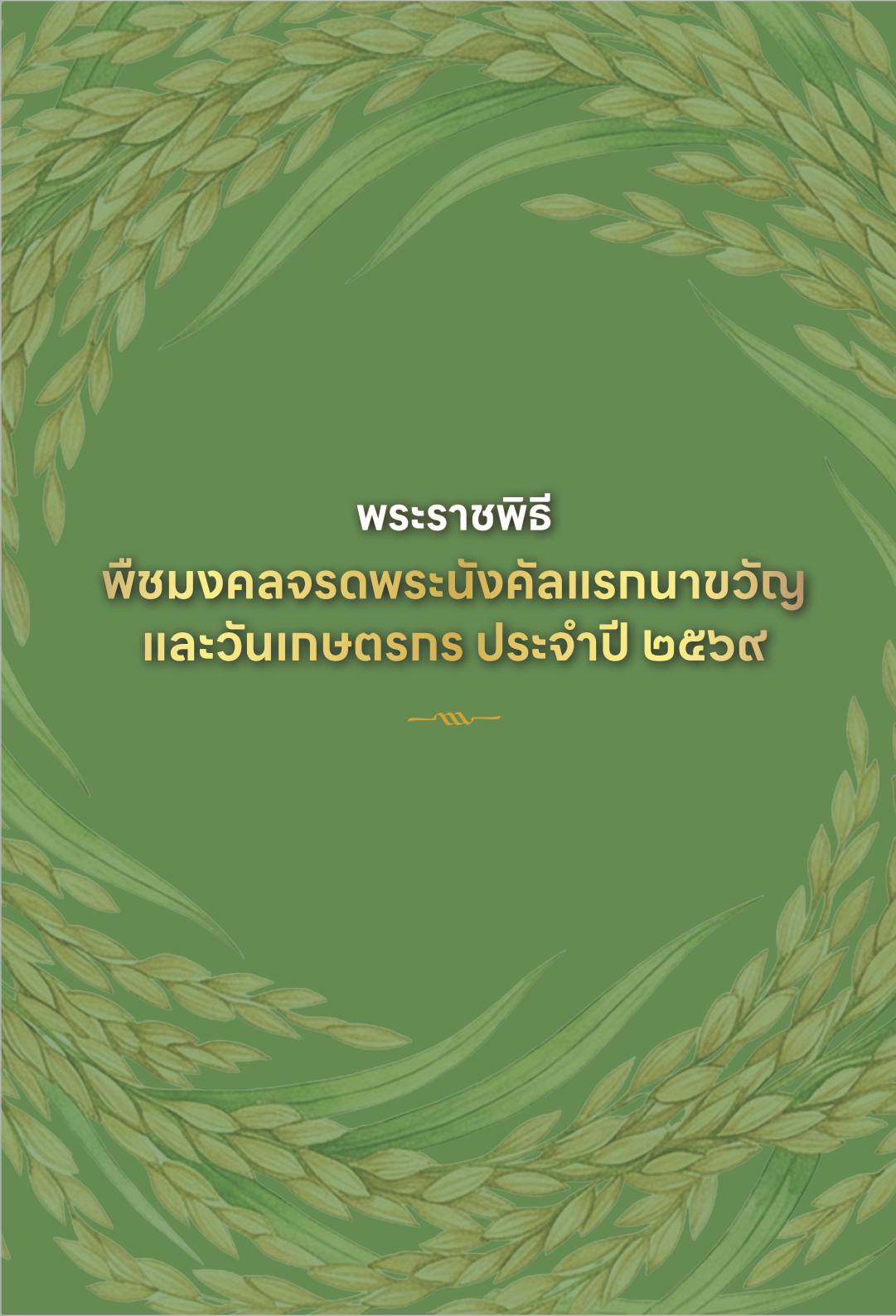

พระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร

ประจำปี ๒๕๖๘

พระราชพิธี
พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๙

คำนำ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ สำนักพระราชวัง กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมศิลปากร กรมพิธีการทูต กรมประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้านครหลวงการทองเที่ยวแห่งประเทศไทย โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และโรงเรียน ทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ในการร่วมกันดำเนินงานเพื่อให้พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอขอบพระคุณทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

- **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕**

- **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕**

- พระราชพิธีพืชมงคล ๑
- พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ๒
- กำหนดการพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ ๖
- พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๕ ๘
- เทพีคู่หีบทอง ประจำปี ๒๕๖๕ ๙
- เทพีคู่หีบเงิน ประจำปี ๒๕๖๕ ๑๒
- ผู้ทำหน้าที่อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ ๑๔
- ผู้ทำหน้าที่คู่เคียงพระยาแรกนา ๑๖
- รี้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา ๑๖
- พระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ ๑๘
- คันไถแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ ๒๐

- **รายงานผลการดำเนินงานโครงการนาทดลอง ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ในบริเวณ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๕**

๒๕

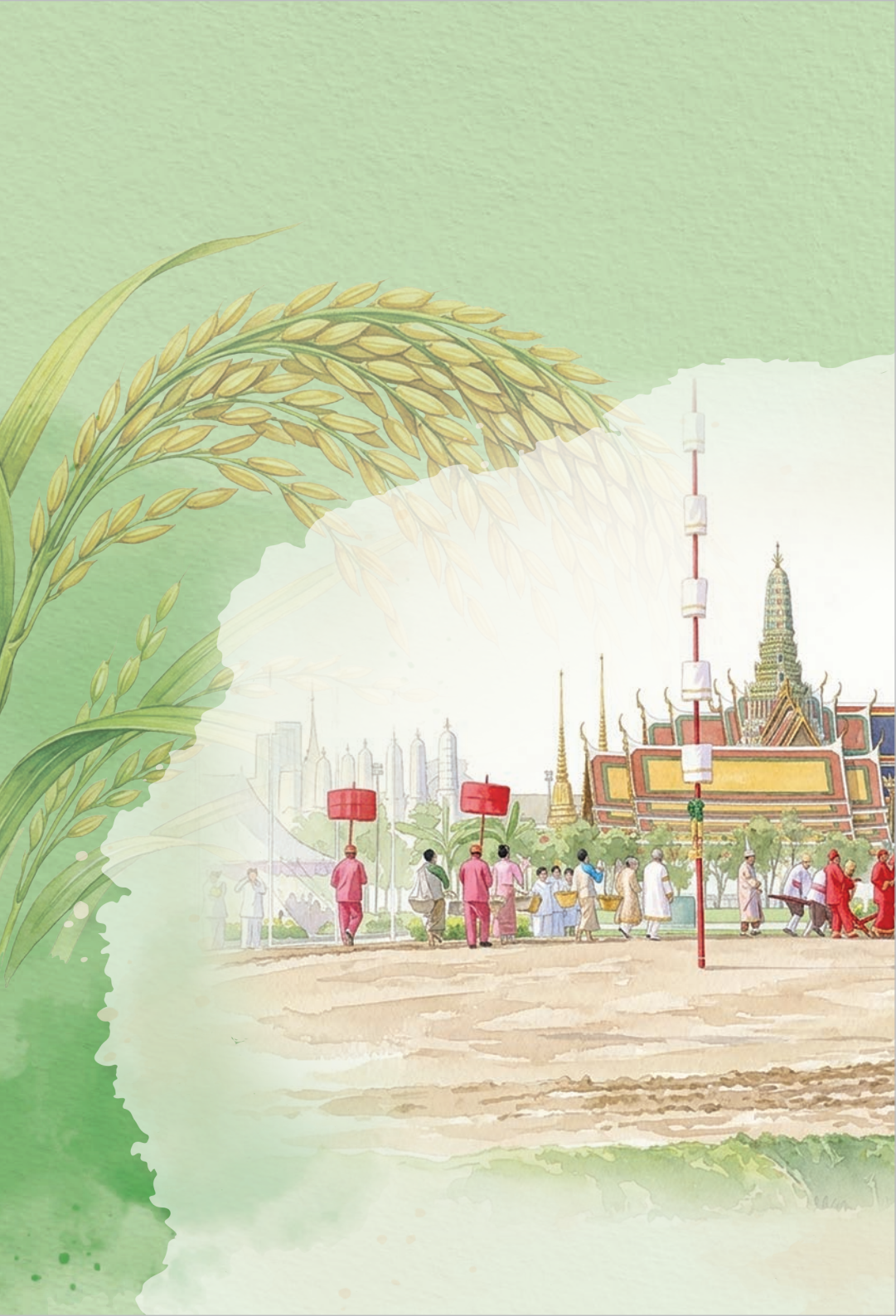

■ รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๙	๔๗
--	----

● ภาคผนวก

● ประมวลภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘	๕๔
● การเสด็จทวยและคำพยากรณ์ ประจำปี ๒๕๖๘	๖๑
● ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ	๖๒
● ความหมายการเสด็จทวยและคำพยากรณ์	๖๕
● เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัล แรกนาขวัญ	๖๗
● คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล	๗๕
● คาทาพืชมงคล	๗๘
● รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ – ปัจจุบัน	๘๑
● สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก ที่นำเข้าไปพระราชพิธี พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน	๘๓
● รายชื่อพระโคแรกนาขวัญและพระโคสำรอง ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน	๘๕
● คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙	๘๖

พระราชพิธี

พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๙

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

พระราชพิธีพืชมงคล

เป็นพระราชพิธีทางสงฆ์ โดยจะประกอบพระราชพิธีในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งปีนี้มีกำหนดการดังนี้

วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี** เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียน ถวายนมัสการพระพุทธรูปสำคัญ และพระพุทธรูปที่สำคัญ พระราชาคณะถวายศีล จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่าย ถวายดอกไม้บูชาพระคันธารราษฎร์ ทรงอธิษฐานเพื่อความสมบูรณ์แห่งพืชผลของราชอาณาจักรไทยแล้ว พระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณหัวหน้าคณะพราหมณ์ อ่านประกาศพระราชพิธีพืชมงคล พระสงฆ์ ๑๑ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำสังข์พระราชทานใบมะตูม ทรงเจิม และพระราชทานอัมรังค์กับพระแสงปฏิภักสำหรับตำแหน่งพระยาแรกนา แก่ **นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** แล้วทรงหลั่งน้ำสังข์ พระราชทานใบมะตูม ทรงเจิมแก่เทพี ผู้ที่จะเข้าในการพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ขณะนั้น พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา พนักงานประโคมฆ้องชัย เครื่องดุริยางค์ หลังจากนั้น ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ออกจากพระอุโบสถ เสด็จพระราชดำเนินกลับ

พระราชพิธี หมายถึง งานที่พระมหากษัตริย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจำตามราชประเพณีซึ่งจะเสด็จพระราชดำเนินไป ทรงประกอบพระราชพิธีนั้น ๆ ด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์หรือแม่แต่องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการนั้นก็ได้ ก่อนหน้างานพระราชพิธีนั้น สำนักพระราชวังจะออก “หมายกำหนดการ” ซึ่งเป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของงานพระราชพิธี ตัวอย่างของพระราชพิธีประจำปี ได้แก่ พระราชพิธีพืชมงคล เป็นต้น

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคล

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคลนั้น เป็นคาถาภาษาบาลีพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ อ่านทำนองสรภัญญะ จบแล้วดำเนินความภาษาไทยเป็นคำร้อยแก้ว เนื้อความเป็นคำอธิษฐาน ๔ ข้อ ดังนี้

ข้อ ๑ เป็นคำนมัสการสรรเสริญพระคุณพระพุทธเจ้าว่าทรงดับทุกข์ได้ มีพระหฤทัยคงที่ทรงปลูกธรรมให้งอกงามจำรูญแก่บรรดาสาวกพุทธเวไนยสืบ ๆ มา แม้ว่าโลกจะร่ำร้อนด้วยเพลิงกิเลส พระสัทธรรมอันมีผลเป็นอมตะก็ยังคงงอกงามได้ด้วยเดชพระบารมีของพระองค์ บัดนี้ เราทั้งหลายบูชา พระพุทธเจ้า พระองค์นั้นกับพระธรรม และพระสงฆ์ แล้วจะปลูกพืช คือบุญในพระรัตนตรัย อันเป็นเนื่อบุญอย่างดี พืชคือบุญนี้ เมล็ดผลเป็นญาณ ความรู้อันเป็นเครื่องถ่ายทอดทุกขในโลก สามารถส่งผลให้ได้ทั้งในปัจจุบัน และในกาลภายหน้าสืบ ๆ ไปตามกาลอันควรจะให้ผลเป็นอุปการะนานาประการ ขอให้พืช คือบุญที่เราหว่านแล้ว จงให้ผลตามความปรารถนา อนึ่ง ขอให้ข้าวกล้าและบรรดาพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกลงในที่นั้น ๆ ทั่วราชอาณาจักร จงงอกงามจำรูญ ตามเวลาอย่าเสียหายโดยประการใด ๆ

ข้อ ๒ ยกพระคาถาที่พระพุทธเจ้าตรัสแสดงการทำนาของพระองค์แก่พรหมณ์ชวานาผู้หนึ่งว่า “ศรัทธา-ความเชื่อเป็นพืชพันธุ์ข้าวปลูกของเรา ตบะ-ความเพียรเผาบาปเป็นเมล็ดฝน ปัญญา-ความรอบรู้เป็นแอกและไถ หิริ-ความละอายใจเป็นงอนไถ ใจเป็นเชือกชัก สติ-ความระลึกได้เป็นผาน และปลูกเราจะระวังกายระวังวาจาและสำรวม ระวังในอาหารทำความซื่อสัตย์ให้เป็นท่อไขน้ำ มีโสรจจะ-ความสงบเสงี่ยมเป็นที่ปลดไถ มีวิริยะ-ความเพียรเป็นแรงงาน ชักแอกไถเป็นพาหนะนำไปสู่ ที่อันเกษมจากเครื่องผูกพันที่ไม่กลับมาที่ไปแล้ว ไม่เศร้าโศก การไถของเราเช่นนี้มีผลเป็นอมตะ มิรู้ตาย บุคคลมาประกอบการไถ เช่นว่านี่แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ สิ้นทุกประการ” ดังนี้ มากขึ้นเป็นคำอธิษฐานว่า ที่พระพุทธเจ้าตรัสนี้เป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจแห่งความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้า และพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกจงงอกงามทั่วภูมิภาคอันเป็นราชอาณาจักร

ข้อ ๓ ยกพระคาถาอันเป็นภาชิตของพระเทมีย์โพธิสัตว์ ความว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร โคယ်่อมจำรูปพุนเกิดแก่เขา พันธุ์พืชที่หวานในนาของเขา อย่อมงอกงามจำเริญ เขาอย่อมได้รับบริโภคผลแห่งพืชพันธุ์ที่หวานแล้ว” และว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร อันศัตรูหม่อมมิตรไม่อาจย่ำยีได้คงไม่ไทรมีราก และย่านอันงอกงาม พายุไม่อาจพัดพานให้ล้มไปได้ฉนั้น” มาตั้งเป็นสัตยาธิษฐานว่าด้วยอำนาจสัจวาจา นี้ ขอให้ข้าวกล้าและพืชผลที่หวานเพาะปลูกในภูมิณฑลทั่วราชอาณาจักรจงงอกงามไปพลูย

ข้อ ๔ อ่างพระราชหฤทัยของพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งทรงพระเมตตากรุณาแก่ประชาราษฎร ตั้งพระราชหฤทัยจะบำรุงให้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้าเป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้า และพืชผลงอกงามบริบูรณ์ทั่วราชอาณาจักร

พระคันธารราษฎร์

ต่อจากนั้น เป็นการกล่าวถึงพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า “**พระคันธารราษฎร์**” ที่มีพุทธานุภาพบันดาลให้ฝนตก อันเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญในพระราชพิธีนี้ แสดงตำนานโดยลำดับจนรัชกาลที่ ๑ ได้ทอดพระเนตร และได้โปรดให้หล่อขึ้นใหม่สำหรับตั้งในพระราชพิธี และต่อ่นั้นไปว่าด้วยการพระราชกุศลที่ทรงบำเพ็ญในพระราชพิธีนี้ ทรงพระราชอุทิศแก่เทพดาทั้งปวง แล้วอธิษฐานเพื่อให้ชาวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ และฝนตกตามฤดูกาล พระคาถานี้ พระสงฆ์จะสวดต่อท้ายการสวดมนต์ในพระราชพิธีพืชมงคล

โรงพิธีประดิษฐานเทวรูปสำคัญ

ส่วนพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) เป็นพิธีพราหมณ์นั้น จะได้ประกอบพิธีบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยได้ตั้งโรงพิธีประดิษฐาน เทวรูปสำคัญ อาทิ พระอิศวร พระพรหม พระนารายณ์ พระอุมาภควดี พระมหาวีฆเนศวร พระลักษมี พระพลเทพ และพระโคสุภราช ซึ่งในตอนค่ำ พระราชครูจะทำพิธีบวงสรวงเพื่อความสวัสดิแก่พืชผลด้วย

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

เป็นงานพระราชพิธีที่กระทำในตอนเช้าของรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ที่มีแจ้งไว้ในกำหนดการ ดังนี้

วันพุธที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ **นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนาพร้อมด้วยเทพี ขึ้นรถยนต์หลวงที่หน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูสวัสดิโสภณ ถนนสนามไชย ไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เมื่อเดินทางมาถึงจะได้ตั้งกระบวนแห่อีสริยยศแล้วเดินกระบวนแห่อีสริยยศไปส่งที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาจุดธูปเทียนถวายสักการะเทวรูปสำคัญ แล้วจะได้ตั้งสัตยาธิษฐานหยิบฝ้านุ่นแต่งกาย ไว้พร้อมเมื่อพระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบได้ฝ้านุ่นผืนใด ให้นุ่นผืนนั้นทับฝ้านุ่นเดิมอีกชั้นหนึ่ง นุ่นอย่างบ่าวขุนเตรียมออกแรกนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพลับพลาที่ประทับบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ **ฤกษ์พิธีไถหว่าน ระหว่างเวลา ๐๘.๐๙ - ๐๘.๓๙ น. นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา จะได้ยาตราพร้อมเทพีออกจากโรงพิธีพราหมณ์ มีราชบัณฑิตและพราหมณ์นำผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่งพระยาแรกนาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายบังคมแล้วไปยังลานแรกนา เจ้าพนักงานจูงพระโคเทียมแอก พระยาแรกนาเจิมพระโคและคั่นไถ จับหางไถแล้วไถตะไปโดยทักษิณาวรรต ๓ รอบ ไถแปร ๓ รอบ พร้อมหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว พนักงานประโคนช้องชัย เครื่องดุริยางค์ แล้วไถกลับอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมล็ดพันธุ์ข้าวลงในดิน เสร็จแล้วพนักงานปลดพระโคออกจากแอก พระยาแรกนาและเทพีกลับไปยังโรงพิธีพราหมณ์ พราหมณ์เสี่ยงทายของกิน

๗ สิ่ง ตั้งเลี้ยงพระโค เมื่อพระโคกินของสิ่งใด โทรหลวงจะได้ถวายคำพยากรณ์เสร็จแล้วจะได้เบิกเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ตัวแทนสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ตัวแทนสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาต่าง ๆ เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ หลังจากนั้นจะได้แห่พระยาแรกนาเป็นกระบวนอิสริยยศออกจากโรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนากราบถวายบังคม แล้วเข้ากระบวนไปขึ้นรถยนต์หลวงพร้อมด้วยเทพี ไปรอเข้าเฝ้าฯ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี** ที่แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระยาแรกนาเข้ากราบถวายบังคม จากนั้นพระยาแรกนาและเทพีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ใช้ในพระราชพิธีฯ ในปีต่อไป

เมื่อพระยาแรกนาหว่านข้าวเสร็จแล้ว เข้าไปกราบถวายบังคม **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี** เป็นอันเสร็จพระราชพิธี

กำหนดการ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันพุธที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

- พระยาแรกนาขึ้นรถยนต์หลวงออกจากพระบรมมหาราชวัง ไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง แล้วเดินนำกระบวนแห่อิสริยยศไปที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบฝ้านุ่งแต่งกายไว้พร้อม
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพลับพลาที่ประทับ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ฤกษ์พิธีไถหว่าน ● ระหว่างเวลา ๐๘.๐๙ – ๐๘.๓๙ น.

- ผู้เข้าเฝ้าฯ ร่วมกันที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เวลา ๐๗.๐๐ น.

การแต่งกาย

วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ

วันพุธที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว

พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๙

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติ

สถานที่ทำงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขที่ ๓ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

ประวัติส่วนตัว

เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๐๘ เป็นบุตรของนายวิฑูรย์ ทรัพย์ส่งสุข และนางลั่นทม ทรัพย์ส่งสุข สมรสกับ นางภัทรศศิ์ ทรัพย์ส่งสุข ไม่มีบุตร

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๒๔ มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา
- พ.ศ. ๒๕๒๕ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนโยธินบูรณะ
- พ.ศ. ๒๕๒๙ รัฐศาสตรบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๓๕ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ประวัติการฝึกอบรม

- พ.ศ. ๒๕๕๒ การฝึกอบรมหลักสูตร “นักปกครองระดับสูง” รุ่นที่ ๕๓
สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. ๒๕๕๔ การฝึกอบรมหลักสูตร “ประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหาร
งานพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน” รุ่นที่ ๒ สถาบันพระปกเกล้า
- พ.ศ. ๒๕๕๖ การฝึกอบรมหลักสูตร “การป้องกันราชอาณาจักร” รุ่นที่ ๕๖
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- พ.ศ. ๒๕๖๐ การฝึกอบรมหลักสูตร “วุฒิบัตรการกำกับดูแลกิจการ
สำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ
และองค์การมหาชน” รุ่นที่ ๑๙ สถาบันพระปกเกล้า
- พ.ศ. ๒๕๖๑ การฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารการเงินการคลังภาครัฐ
ระดับสูง” รุ่นที่ ๖ กรมบัญชีกลาง
- พ.ศ. ๒๕๖๔ การฝึกอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารระดับสูงด้านการค้า
และพาณิชย์” รุ่นที่ ๑๓ สถาบันวิทยาการการค้า
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๖ การฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยาการเกษตรระดับสูง” รุ่นที่ ๒
สถาบันเกษตรราธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. ๒๕๓๐ เริ่มรับราชการในตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน ๓
กรมการพัฒนาชุมชน
- พ.ศ. ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองตรวจและประสานราชการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๒ ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐาน
สินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๕๕ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๖ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๘ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- พ.ศ. ๒๕๖๑ ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- พ.ศ. ๒๕๖๗ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ. ๒๕๖๕ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๕๘ มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๕๕ เหรียญจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.)
- พ.ศ. ๒๕๕๕ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๕๒ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)

เทพีคู่หาบทอง ประจำปี ๒๕๖๙

นางสาวฉันทิสา อารีเสวต
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๓ เป็นบุตรของนายฉกาจ อารีเสวต และนางรัตนา อารีเสวต

วุฒิการศึกษาสูงสุด

สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต (สพ.บ.)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)

นางสาวอภิขญา ฟูแสง
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๖ เป็นบุตรของนายชูชัย ฟูแสง และนางนวลศรี ฟูแสง

วุฒิการศึกษาสูงสุด

บัญชีบัณฑิต (บช.บ.)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)

เทพีคู่หาบเงิน ประจำปี ๒๕๖๙

นางสาวพรจิตรา จันทร์เจริญ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ เป็นบุตรของนายพิเชฐพงศ์ จันทร์เจริญ และนางเบญจพร วุฒิ

วุฒิการศึกษาสูงสุด

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
กรุงเทพมหานคร

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)

นางสาวศรัญญา ทองคำ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๒ เป็นบุตรของนายบุญลือ ผ่อนปรน (ถึงแก่กรรม) และนางนภาพร ทองคำ

วุฒิการศึกษาสูงสุด

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)

ผู้กำหนดที่อายุเชิญเครื่องอิสริยยศ

๑. นายกฤษ อดุตมะเวทิน รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายวุฒิพงษ์ เนียมหอม อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๓. นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๔. นายชัยวัฒน์ โยธคล เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ผู้กำหนดที่คู่เคียงพระยาแครง

๑. นายศรัญญู พูลลาภ อธิบดีกรมหม่อนไหม
๒. นายพรเทพ ศรีธนาธร ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายวิทยา แก้วมี ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายบุญญกฤษ ปิ่นประสงค์ ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นายสุรชัย ยุทธชนะ ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. นายพงษ์ไท ไทโยธิน ผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. นายวัฒนา มั่งธิสาร

รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

๘. นายปรีชา ลีถวิล

รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

๙. นายพงษ์พันธ์ ธรรมมา

รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

๑๐. นายมนัส เทพรักษ์

รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

๑๑. นายครองศักดิ์ สงรักษา

รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๑๒. นายประวัติ แดงบรรจง

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑๓. นายเทวินทร์ นรินทร์

ผู้ช่วยปลัดกระทรวง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๔. นายกฤษณะ ดีपालะ

ผู้ตรวจราชการกรม
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๕. นายสมศักดิ์ การเจริญกุลวงศ์

ผู้ตรวจราชการกรม
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๖. นายบรรจง ชัยขุนพล

ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบ
สนับสนุนการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

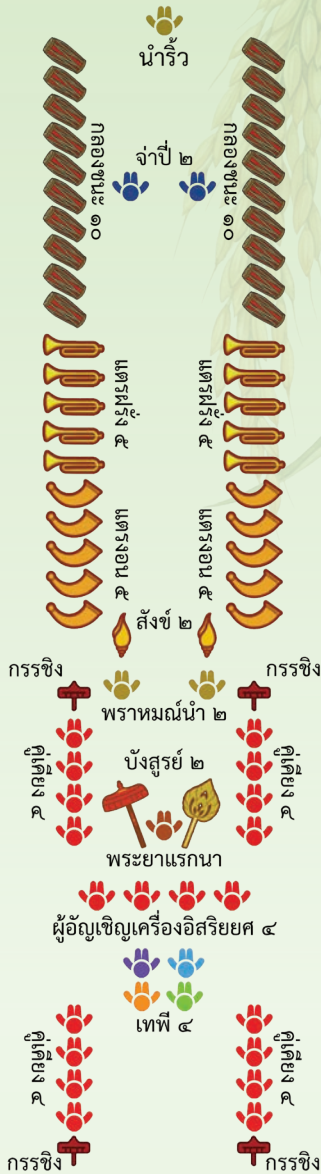
ริ้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา

มีลำดับดังนี้

นำริ้ว	๑	คน
จ่าปี	๒	คน
กลองชนะ	๒๐	คน
แตรฝรั่ง	๑๐	คน
แตรงอน	๑๐	คน
สังข์	๒	คน
พราหมณ์นำ	๒	คน
กรรชิง	๔	คน
บังสุรย์	๒	คน
คู่เคียง	๑๖	คน
พระยาแรกนา	๑	คน
ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ	๔	คน
เทพี	๔	คน
รวม	๗๘	คน

ภาพจำลองวีรกรรมแห่งอิสริยยศพระยาแรกนา

พระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙

พระโคในทางศาสนาพราหมณ์ หมายถึง เทวดาผู้ทำหน้าที่เป็นพาหนะของพระอิศวร ซึ่งเปรียบได้กับการใช้แรงงานและความเข้มแข็ง และเป็นสัตว์เลี้ยงที่พระกฤษณะและพระพลเทพดูแล ซึ่งเปรียบได้กับความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นในการประกอบพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงได้กำหนดให้ใช้พระโคเพศผู้เข้าร่วมพิธีเสมอมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้มแข็งและความอุดมสมบูรณ์

ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โดยศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรี สังกัดสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ จะดำเนินการคัดเลือกโคเพื่อเป็นพระโคตามหลักเกณฑ์ กล่าวคือ จะต้องเป็นโคที่มีลักษณะดี รูปร่างสมบูรณ์ มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เซนติเมตร ความยาวลำตัวไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอกไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เซนติเมตร โคทั้งคู่จะต้องมีสีเดียวกัน ผิวสวย ขนเป็นมัน กิริยามารยาทเรียบร้อย ฝึกง่าย สอนง่าย ไม่ดุร้าย เขาลักษณะโค้งสวยงามเท่ากัน ตาแจ่มใส หูไม่มีตำหนิ หางยาวสวยงามดี มีขวัญหน้า ขวัญทัดดอกไม้สีขาว และขวัญหลังถูกต้อง มีขา และกีบข้อเท้าแข็งแรง มองดูด้านข้างลำตัวจะเป็นสี่เหลี่ยม

ในปี ๒๕๖๙ กรมปศุสัตว์ได้ทำการคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จำนวน ๒ คู่ คือ

พระโคแรกนาขวัญ ๑ คู่ ได้แก่ พระโคพอ พระโคเพียง

พระโคสำรอง ๑ คู่ ได้แก่ พระโคเพิ่ม พระโคพูล

พระโคแรกนาขวัญ

พระโคพอ มีความสูง ๑๖๕ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๒๖ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๐ เซนติเมตร อายุ ๑๔ ปี

พระโคเพียง มีความสูง ๑๖๙ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๙ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๓ เซนติเมตร อายุ ๑๔ ปี

พระโคสำรอง

พระโคเพิ่ม มีความสูง ๑๖๒ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๖ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๑๙๙ เซนติเมตร อายุ ๑๖ ปี

พระโคพูล มีความสูง ๑๕๘ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๔๓ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๐๓ เซนติเมตร อายุ ๑๖ ปี

พระโคแรกนาขวัญ และพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๙ เป็นโคพันธุ์ขาวลำพูน มีสีผิวขาวอมชมพู ขนสีขาวยาวหยาบ ทั้งลำตัวไม่มีจุดดำดำ หรือสีอื่นบนลำตัว เขามีสีขาว ลำตัวเป็นลำเทียน เขาทั้งสองข้างมีลักษณะโค้งสวยงาม ดวงตาแจ่มใส สีน้ำตาลอ่อน ขนตาสีชมพู บริเวณจมูกขาว กีบสีขาว ขนหางเป็นพวงสีขาวยาว ลำตัวช่วงขาหลังและกีบมีความสมบูรณ์แข็งแรง เวลายืนและเดินสง่า

นายสมชาย คำทะมิส บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคพอ แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้ำอมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙

นายอาคม วัฒนากุล บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพียง แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้ำอมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙

นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ อดีตอธิบดีกรมปศุสัตว์ บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพิ่ม แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้ำอมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๙

นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์ มอบพระโคพูลให้กรมปศุสัตว์ นำน้ำอมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๙

ประวัติโคขาลำพูน

โคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองดั้งเดิม มักพบมากในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ และแพร่กระจายไปยังอำเภอใกล้เคียงในจังหวัดลำปาง พะเยา และเชียงราย มีลักษณะที่โดดเด่น คือ มีรูปร่างสูงใหญ่ สูงโปร่ง ลำตัวมีสีขาวตลอด พูหางขาว หนังสีชมพูส้ม จมูกสีชมพูส้ม เนื้อเขาเนื้อกีบสีน้ำตาลส้ม จากลักษณะเด่นเป็นสง่าดังกล่าว จึงได้ถูกคัดเลือกให้เป็นพระโคในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งความเป็นมาของโคขาลำพูนนั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้อย่างจริงจัง และยังไม่ทราบแน่นอนถึงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงว่าอยู่ที่ใด และมีมาแล้วตั้งแต่เมื่อใด แต่ที่เริ่มรู้จักกันนั้นมีความเป็นมาจากการที่ภาควิชาสัตวบาล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ริเริ่มเลี้ยงฝูงโคขาว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ แทนฝูงโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ต่างประเทศ เพื่อหาทางศึกษา ชี้นำให้มีการอนุรักษ์และปรับปรุงพันธุ์

สำหรับโคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองที่เกิดจากฝีมือและผลงานของชาวบ้านในจังหวัดลำพูน มีการพัฒนาสายพันธุ์มานานกว่า ๑๐๐ ปี เลี้ยงกันแพร่หลายในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ แล้วแพร่กระจายไปยังจังหวัดลำปาง พะเยา และ

เชียงราย ซึ่งมีต้นกำเนิดอย่างไรยังไม่ปรากฏแน่ชัด มีผู้กล่าวไว้ว่า เกิดจากการกลายพันธุ์ของโคพื้นเมืองในสมัยพระนางจามเทวี ผู้ครองนครหริภุญไชยพระองค์แรก เมื่อ ๑,๓๔๐ กว่าปีมาแล้ว และเป็นสัตว์คู่บารมีของชนชั้นปกครองในสมัยนั้นใช้ลากเกวียน แต่หริภุญไชยก็ล่มสลายตั้งแต่นั้นเมื่อพ่อขุนเม็งรายมหาราชยึดครอง อีกทั้งเป็นเมืองร้างสมัยพม่าครองเมือง ช่วงกรุงศรีอยุธยาแตกครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ในตำราต่างประเทศบางเล่มกล่าวว่า ต้นตระกูลของโคพื้นเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ น่าจะเป็นโคยุโรปที่ไม่มีหนอก ซึ่งต่อมาถูกผสมข้ามโดยโคอินเดียที่มีหนอก เพราะโคในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของทั้งโคยุโรปและโคอินเดียนรวมกัน คือ มีเหนียงคอสั้น หน้าผากแบน และหูเล็กแบบโคยุโรป มีหนอกแบบโคอินเดีย

โคขาวลำพูนมีลักษณะเฉพาะตัว คือ มีสีขาวปลอดทั้งตัว ซึ่งแตกต่างจากโคสีขาวพันธุ์อื่น ๆ ที่ปาก จมูก ขอบตา กีบ เขา และพู่หางสีดำ แต่โคขาวลำพูนจะเป็นสีขาวทั้งหมด และไม่ใช่โคเผือกเพราะตาดำไม่เป็นสีชมพู เนื่องจากมีลำตัวสีขาวจึงทำให้ทนความร้อนจากแสงแดดได้ดีเป็นพิเศษ โคขาวลำพูนนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและสังคมเกษตรกรรมของบรรพบุรุษชาวล้านนา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมกันอนุรักษ์โคสายพันธุ์ดังกล่าว เพื่อป้องกันการสูญพันธุ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ

ตามคติของศาสนาพราหมณ์ มีตำนานกล่าวว่า โคอุสุภราช (เผือกผู้) มีนามว่า

“พระนนทิ” ถือกันว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสัตว์จตุบาท พระนนทิจะแปลงรูปเป็นโคให้พระอิศวรทรง ซึ่งความเชื่อนี้คนอินเดียจึงไม่รับประทานเนื้อโค จึงมีโคจำนวนมากในประเทศอินเดีย ประเทศไทยรับความเชื่อของพราหมณ์มา ดังนั้น ในการประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เริ่มตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ ราชวงศ์จักรีได้กำหนดให้มีพระโคเพศผู้เข้าร่วมในพระราชพิธีนี้

รูปปั้นโคอุสุภราช

คันไถแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

คันไถที่ใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมหนองโพ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดราชบุรี ได้น้อมเกล้าฯ ถอน้อมกระหม่อมสร้างถวาย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อใช้ในพระราชพิธีดังกล่าว โดยเป็นคันไถที่ทำจากไม้สมอ ชุดคันไถประกอบด้วย

๑. คันไถ

มีความสูงวัดจากพื้นถึงเศียรพญานาค ๒.๒๖ เมตร และความยาวจากเศียรพญานาคถึงปลายไถ ๖.๕๙ เมตร ทาสีแดงชาดตลอดคันไถ ที่หัวคันไถทำเป็นเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ลวดลายประดับคันไถเป็นลายกระจิงตาอ้อย ลงรักปิดทองตลอดคัน ปลายไถหุ้มผ้าขาวขลิบทองสำหรับมือจับ

๒. แอกเทียมพระโค

มีความยาว ๑.๔๕ เมตร บริเวณตรงกลางแอกประดับด้วยรูปครุฑยุดนาค หล่อด้วยทองเหลืองลงรักปิดทองอยู่บนฐานบัว ปลายแอกทั้งสองด้านแกะสลักเป็นรูปเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ลวดลายประดับเป็นลายกระจังตาอ้อยลงรักปิดทองตลอดคัน ที่ปลายแอกแต่ละด้านมีลูกแอกทั้งสองด้านสำหรับเทียมพระโคพร้อมเชือกกระเทียม

๓. ฐานรอง

เป็นที่สำหรับตั้งรองรับคันไถพร้อมแอก ทำด้วยไม้เนื้อแข็งทาด้วยสีแดงชาด ลวดลายประดับเป็นลายกระจังตาอ้อยลงรักปิดทองทั้งด้านหัวไถและปลายไถ

๔. ธงสามชาย

เป็นธงประดับคันไถติดตั้งอยู่บนเศียรพญานาค ทำด้วยกระดาษและผ้าสักหลาด เขียนลวดลายลงรักปิดทองประดับด้วยกระจกแวว มีพู่สีขาวประดับด้านบน เป็นเครื่องสูงชนิดหนึ่งเพื่อประดับพระเกียรติ ธงสามชายมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ฐานมีความยาว ๔๑ เซนติเมตร ความสูง ๕๐ เซนติเมตร และเสาธงมีความยาว ๗๒ เซนติเมตร

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการทดลองในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ในบริเวณสวนจิตรลดาพระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๘

เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทาน

ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

ข้อมูล : กองประสานงานโครงการพระราชดำริ และศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง
ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย
กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

ประเทศไทยมีการปลูกข้าวมาไม่น้อยกว่า ๕,๕๐๐ ปี ชาวนาไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพหลักของสังคมไทยเปรียบเสมือน “กระดูกสันหลังของชาติ” นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์ทุกยุคทุกสมัยได้ทรงงานเกี่ยวกับข้าวและชาวนาอยู่เสมอ ทั้งงานพระราชพิธีและงานต่าง ๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีความสนพระราชหฤทัยที่จะฟื้นฟูปรับปรุงพระราชประเพณีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใหม่ ด้วยทรงเห็นว่าเป็นการรักษาพระราชประเพณีอันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทย และได้เสด็จพระราชดำเนินหรือมอบหมายผู้แทนพระองค์มาเป็นประธานในพระราชพิธีทุกปี สืบมามิได้ขาด

ในปีเดียวกันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำข้าวพันธุ์ต่าง ๆ มาปลูกทดลองในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต โดยปีแรกทรงขับริดไถนาเตรียมแปลง หว่านข้าวและเก็บเกี่ยวข้าวด้วยพระองค์เอง ส่วนผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต นำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และจัดเป็นพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานบรรจุซองแจกจ่ายให้พสกนิกรและชาวนาทั่วประเทศ

รับไปเป็นมิ่งขวัญและสิริมงคล โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้พระราชทานพระราชดำรัส แก่ผู้นำกลุ่มชาวนา ความว่า “ข้าพเจ้า มีโอกาสได้ศึกษาการทดลอง และทำนาบ้าง และทราบดีว่า การทำนานั้นมีความยากลำบาก

อยู่มิใช่น้อย จำเป็นจะต้องอาศัยพันธุ์ข้าวที่ดีและต้องใช้วิชาการต่าง ๆ ด้วย จึงจะได้ผลเป็นล่ำเป็นสัน อีกประการหนึ่งที่นาขึ้นเมื่อสิ้นสุดฤดูทำนาแล้ว ควรปลูกพืชอื่น ๆ บ้าง เพราะจะเพิ่มรายได้อีกไม่ใช่น้อย ทั้งยังจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืชทำให้ลักษณะเนื้อดินดีขึ้นเหมาะสำหรับจะทำนาในฤดูต่อไป”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนาไทย ทรงทุ่มเทพระราชวรกายอุทิศกำลัง ความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งยังทรงให้ความสนพระราชหฤทัยต่องานวิจัยพัฒนาข้าวไทยทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนไทยได้มีข้าวบริโภคอย่างพอเพียง

ดังกระแสพระราชดำรัส เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร โครงการโคกภูแล จังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๓๖ ความว่า “ข้าวต้องปลูก

เพราะอีก ๒๐ ปี ประชากรอาจจะ ๘๐ ล้านคน ข้าวจะไม่พอ เราจะต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศ เรื่องอะไร ประชากรคนไทยไม่ยอม คนไทยต้องมีข้าว แม้ข้าวที่ปลูกในเมืองไทยจะสู้ข้าวที่ปลูกต่างประเทศไม่ได้ เราก็ต้องปลูก”

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงขึ้นครองสิริราชสมบัติ ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะสานต่องานโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ทั่วประเทศที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นโครงการต้นแบบในการแก้ไข ปัญหาทางด้าน การเกษตรให้เกษตรกร รวมถึงผู้สนใจทั่วไปได้เข้าเยี่ยมชมศึกษา หาความรู้ นำไปพัฒนาอาชีพทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืนต่อไป ด้วยศาสตร์พระราช าเพื่อสืบสาน รักษา พัฒนา ต่อยอดโครงการพระราชดำริดังกล่าว ให้ดำรงอยู่ต่อไป

สำหรับแปลงนาในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ที่ดำเนินโครงการ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน ทรงเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ (สมัยที่ดำรงพระอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร) เป็นประธานในพิธีหว่านข้าว หลังจากเสร็จ การพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัล แรกนาขวัญ ที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน เพื่อสืบสานพระราชประเพณีโบราณที่ปฏิบัติ สืบทอดมาอย่างช้านานตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้เกษตรกร ที่ประกอบอาชีพการเกษตรสืบไป

ดังนั้น กรมการข้าวจึงได้มอบหมายให้กองประสานงานโครงการพระราชดำริ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย รับผิดชอบดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริดังกล่าว

โครงการนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ตั้ว และพืชไร่พันธุ์ดี โดยเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งเก็บเกี่ยวได้จากแปลงนาทดลองในพระราชวังดุสิต และแปลงขยายผล ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตเป็น “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน” สำหรับนำไปใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ส่วนเมล็ดพันธุ์ถั่วและพืชไร่ต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพิเศษอื่น ๆ

๒. เพื่อจัดทำแปลงสาธิต การปลูกข้าวนาสวน การจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว โดยการปลูกพืชตระกูลถั่ว และพืชไร่หลังนา

๓. เพื่อถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีเรื่องข้าว และการจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว ให้แก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้ที่สนใจทั่วไป

แผนดำเนินงาน

๑. ปลูกข้าวนาสวนพันธุ์ดี เพื่อเก็บเกี่ยวเป็น “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน” พื้นที่แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา จำนวน ๑.๕ ไร่ และแปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา จำนวน ๔ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง จำนวน ๑ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท จำนวน ๑ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา จำนวน ๒ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง จำนวน ๑ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย จำนวน ๑ ไร่ ในฤดูนาปี (ฤดูฝน)

๒. ปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ปลูกพืชตระกูลถั่วพื้นที่ จำนวน ๓ งาน ในฤดูนาปรัง (ฤดูแล้ง)

การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๘ ปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นพืชหมุนเวียนในนาข้าว เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และทำที่นาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดในรอบปี ส่วนฤดูฝนทำการปลูกข้าวนาสวน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พืชหมุนเวียนในนาข้าว (ฤดูแล้งปี ๒๕๖๘) ปลูกพืชตระกูลถั่ว จำนวน ๒ พันธุ์ โดยใช้วิธีการปลูกดังนี้

ถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท 72 และพันธุ์มอ.1 ปลูกแบบโรยเป็นแถว ระยะระหว่างแถว ๖๐ เซนติเมตร อัตราเมล็ดพันธุ์ ๗ กิโลกรัมต่อไร่

รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓ งาน ถั่วทุกชนิดเจริญออกงามดี มีโรคและแมลงรบกวนบ้างเล็กน้อย เก็บเกี่ยวได้ผลผลิตถั่ว ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ พืชหมุนเวียนตระกูลถั่ว : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ถุดแล้งปี ๒๕๖๘
(แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (งาน)	พันธุ์	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตต่อแปลง (กิโลกรัม)
๑	๒	๑	ทานตะวัน พันธุ์อะควารา 6	๔ มีนาคม ๒๕๖๘	๑๕ เมษายน ๒๕๖๘	๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘	๔๗
๒	๓	๑.๕	ถั่วเขียว พันธุ์มอ.1	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๘	๒๘ เมษายน ๒๕๖๘	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘	๒๘
๓	๓	๑.๕	ถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท 72	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๘	๒๘ เมษายน ๒๕๖๘	๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘	๒๑
รวม							๙๖

หมายเหตุ : * แปลง ๑ ได้ปลูกข้าวนาสวน จำนวน ๒ ครั้ง โดยการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่วเนื่องจากเตรียมพื้นที่สำหรับพิธีหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว หลังจากเสร็จสิ้นพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

เมล็ดพันธุ์ถั่วที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพระราชดำริต่าง ๆ และขยายพันธุ์สู่เกษตรกร ส่วนที่เหลือเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

แปลงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่ว ถุดแล้งปี ๒๕๖๘

แปลงถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท 72

แปลงถั่วเขียว พันธุ์มอ.1

๒. ข้าวนาสวน (ฤดูฝน - นาปี ๒๕๖๘)

● **แปลงนาทดลองในโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา** ปลูกข้าวจำนวน ๓ พันธุ์ ได้แก่ ข้าวดอกมะลิ 105 กข6 และกข85 ปลูกโดยวิธีปักดำ และหว่านน้ำตม รวมเนื้อที่ประมาณ ๑.๕ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงนาทดลองในโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (งาน)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๒	กข85 (รอบ ๑)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	หว่าน	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘	๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๘	๕๔๕
๒	๑	๒	กข85 (รอบ ๒)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๒ ตุลาคม ๒๕๖๘	๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๘	๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘	๒๑ มกราคม ๒๕๖๙	๔๔๕
๓	๒	๑	กข6	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๘	๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘	๑๑๒
๔	๓	๓	ข้าวดอกมะลิ 105	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๗ สิงหาคม ๒๕๖๘	๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๘	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘	๒๙๕
รวม									๑,๓๙๗

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

แปลงข้าว พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105

แปลงข้าว พันธุ์กข๖

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๕ (รอบที่ ๑)

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๕ (รอบที่ ๒)

การนวดข้าวโดยการใช้ตู้นวดข้าว
เครื่องยนต์ดีเซล

การผสมสารอลูมิเนียม ฟอสไฟด์เพื่อเก็บรักษา
เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ให้มอดเข้าทำลาย

● **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ 105 ปลูกโดยวิธีใช้รถปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๔	ขาวดอกมะลิ 105	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๗ สิงหาคม ๒๕๖๘	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๘	๔ ธันวาคม ๒๕๖๘	๑,๐๐๐
รวม									๑,๐๐๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา

แปลงข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105

● **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข99 (หอมคลองหลวง 72) ปลูกโดยวิธีใช้รถปักดำ รวมเนื้อที่ ประมาณ ๑ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๑	กข99 (หอมคลองหลวง 72)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘	๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๑๒ กันยายน ๒๕๖๘	๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘	๕๒๐
รวม									๕๒๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง

แปลงข้าว พันธุ์กข99 (หอมคลองหลวง 72)

● **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข79 ปลูกโดยวิธีปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๑	กข79	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๓ กันยายน ๒๕๖๘	๘ ตุลาคม ๒๕๖๘	๕๕๐
รวม									๕๕๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท

แปลงข้าว พันธุ์กข79

● **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข6 ปลูกโดยวิธีปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘ (แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๒	กข6	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๘ มิถุนายน ๒๕๖๘	๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘	๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๘	๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๘	๔๘๐
รวม									๔๘๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘
แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา

ปลูกข้าวโดยการปักดำ

แปลงข้าว พันธุ์กข6

● **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข109 (หอมพัทลุง 72) ปลูกโดยวิธีใช้รถปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วัน ตกกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๑	กข109 (หอมพัทลุง 72)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๘	๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๘	๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘	๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘	๖๐๐
รวม									๖๐๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง

แปลงข้าว พันธุ์กข109 (หอมพัทลุง 72)

- **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข26 (เชียงราย 72) ปลูกโดยวิธีใช้รถปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๘
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิตข้าวเปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๑	กข26 (เชียงราย 72)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๘	๙ กันยายน ๒๕๖๘	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘	๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘	๖๐๐
รวม									๖๐๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๘ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

แปลงข้าว พันธุ์กข26 (เชียงราย 72)

มีรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๒.๑ การเตรียมดิน แปลงปลูกข้าว

ภายหลังเก็บเกี่ยวพืชตระกูลถั่วแล้ว ทำการไถกลบและตากดินทิ้งไว้ให้แห้งก่อนถึงวันปักดำข้าวประมาณ ๑ เดือนจึงระบายน้ำเข้าแปลงนาเพื่อไถตะ ไถแปร และไถคราด หมักดินทิ้งไว้ประมาณ ๓ สัปดาห์ จึงไถคราดทำเทือกปรับพื้นที่แปลงให้เสมอสำหรับปลูก

๒.๒ การปลูกและการใส่ปุ๋ย

● แปลงนาทดลองในโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา

แปลงปักดำ

● ดำเนินการตากกล้าข้าว แปลงกล้ามีการเตรียมดินและใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนถอนกล้า ๑ วัน เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๔ - ๒๐ วัน จึงถอนไปปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๒๐ x ๒๐ เซนติเมตร และปักดำจำนวน ๓ - ๕ ต้นต่อกอ

● ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๓๕ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

แปลงหว่านน้ำตม

● ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ เตรียมเมล็ดพันธุ์โดยนำไปบรรจุในกระสอบป่านแช่น้ำ ๑๒ ชั่วโมง แล้วนำไปบ่มต่ออีก ๒๔ ชั่วโมงเมื่อครบกำหนดเมล็ดข้าวแทงหน่อและรากงอกออกมาจึงนำไปหว่าน

● ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ใส่หลังจากข้าวอายุประมาณ ๒๐ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อข้าวมีอายุประมาณ ๕๐ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

● แผลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา

แปลงปักดำ

- ดำเนินการตกล้ำข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ในสภาพะเกล้า อัตราเมล็ดพันธุ์ ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ โรยเมล็ดพันธุ์ให้ทั่วสภาพะเกล้าแล้วโรยวัสดุเพาะปิดหน้า จากนั้นนำสภาพะเกล้ามาวางเรียงซ้อนกันในที่ร่มแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ทำการบ่ม ๒ คืน เพื่อให้เกิดการงอก เมื่อกำลังงอกสมบูรณ์จึงนำกล่ำมาวางเรียงในแปลงเพาะเกล้าที่มีน้ำระดับ ๒ เซนติเมตร โดยจะปักดำด้วยรถปักดำเมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๖ วัน

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ใส่เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๘ (ข้าวอายุ ๓๐ วัน) ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๘ (ข้าวระยะแตกกอสูงสุด) ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

● แผลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง

แปลงปักดำ

- ดำเนินการเพาะกล้าข้าว พันธุ์ช99 (หอมคลองหลวง 72) เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ และทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๔ วัน โดยใช้รถปักดำ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๓๐ x ๒๐ เซนติเมตร และปักดำจำนวน ๓ - ๕ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่หลังปักดำเสร็จ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่ช่วงที่ต้นข้าวอายุประมาณ ๕๐ วันหลังจากปักดำ ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่

● แผลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท

แปลงปักดำ

- ดำเนินการตกล้ำข้าว พันธุ์ช79 เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด มาบรรจุในถุงผ้าแล้วไปแช่ในน้ำสะอาดที่ผสมสารคาร์เบนดาซิมประมาณ ๑ คืบ รดน้ำทุกเช้าและเย็นเพื่อรักษาความชื้นไว้นานประมาณ ๒ คืบ เมล็ดข้าวจะงอกขนาดตุ่มตา จากนั้นนำไป

หว่านในแปลงตกกล้าที่เตรียมไว้ จนต้นกล้าอายุประมาณ ๓๐ วัน จึงนำไปปักดำด้วยแรงงานคน เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยถอนต้นกล้าในแปลงตกกล้าแล้วมัดรวมต้นเป็นกำ ๆ เพื่อนำไปปักดำในแปลงนาที่เตรียมไว้ วางแนวลวดที่ใช้กำหนดระยะปักดำด้านข้างของแปลง แล้วนำต้นกล้าที่มัดแยกเตรียมไว้มาวางกระจายให้เต็มพื้นที่เพื่อพร้อมสำหรับการปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๒๕ x ๒๕ เซนติเมตร และปักดำจำนวน ๓ - ๕ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่หลังปักดำเสร็จ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ช่วงที่ต้นข้าวอายุประมาณ ๒๕ วันหลังจากปักดำ ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๓ ใส่ช่วงที่ต้นข้าวอายุประมาณ ๕๐ วันหลังจากปักดำ ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา**

- แปลงปักดำ**

- ดำเนินการตกกล้าข้าว พันธุ์กข๖ แปลงกล้ามีการเตรียมดินและเพาะกล้าข้าว เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๒๕ - ๓๐ วัน จึงถอนไปปักดำ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๒๕ x ๒๕ เซนติเมตร และปักดำจำนวน ๓ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๓๐ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

- **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง**

- แปลงปักดำ**

- ดำเนินการแช่และบ่มเมล็ดข้าว พันธุ์กข109 (หอมพัทลุง 72) ที่จะนำมาเพาะลงในกระบะเพาะกล้า ดูแลระดับน้ำและใส่ปุ๋ยต้นกล้าให้มีลำต้นแข็งแรง และทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๒๐ - ๒๕ วัน โดยใช้รถปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๒๐ x ๒๐ เซนติเมตร

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยระยะกล้าและปักดำ ใส่หลังปักดำ ๗ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๔๐ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย**

- แปลงปักดำ**

- นำเมล็ดข้าว พันธุ์กข26 (เชียงราย 72) แห่และหุ้มเป็นเวลา ๑ วัน จึงนำเมล็ดข้าวออกไปโรยในกระบะอัตรา ๒๐๐ - ๒๕๐ กรัม (ข้าวแห้ง) ต่อถาด แล้วหุ้มเมล็ดต่ออีก ๒๔ ชั่วโมง จึงนำกระบะไปเรียงในนาหรือลานเพาะกล้า กางตาข่ายกันนกคลุมกระบะ เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๕ - ๒๒ วัน จึงม้วนออกจากถาดและนำไปปักดำในแปลงนาที่ระบายน้ำออกหมด

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้น ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๓๕ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒.๓ การดูแลรักษา

เมื่อปลูกข้าวแล้ว ให้น้ำโดยวิธีเปียกสลับแห้ง ปล่อยให้น้ำเข้าแปลงตามความจำเป็นของข้าวแต่ละช่วงอายุการเจริญเติบโต และใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันเชื้อรา สำหรับการป้องกันนก ในระยะข้าวออกดอก ใช้ตาข่ายคลุมแปลงนาทุกแปลงจนถึงระยะเก็บเกี่ยว

๒.๕ การเก็บเกี่ยว

ข้าวพันธุ์หลัก ข้าวนาสวน จำนวน ๗ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 กข6 กข79 กข85 กข99 (หอมคลองหลวง 72) กข109 (หอมพัทลุง 72) และกข26 (เชียงราย 72) ได้ผลผลิตรวมทั้งสิ้น จำนวน ๕,๑๔๗ กิโลกรัม

สรุป

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๘ การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวได้ผลผลิต ถั่วเขียวและทานตะวัน รวมกันเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๙๖ กิโลกรัม การปลูกข้าว นาสวนพันธุ์หลัก จำนวน ๗ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 กข6 กข79 กข85 กข99 (หอมคลองหลวง 72) กข109 (หอมพัทลุง 72) และกข26 (เชียงใหม่ 72) ได้ผลผลิตทั้งสิ้นจำนวน ๕,๑๔๗ กิโลกรัม และได้ดำเนินการ **ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเมล็ดพันธุ์ข้าว ทั้งหมด ๗ พันธุ์ เป็น “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน”** นำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙ และบรรจุซองแจกจ่ายให้แก่พสกนิกรผู้สนใจ และชาวนาทั่วประเทศรับไปเป็นมิ่งขวัญและสิริมงคลในการประกอบอาชีพ การเกษตรของตนตามประเพณีนิยม เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์สืบไป ส่วนเมล็ดพันธุ์ที่เหลือทั้งข้าวและเมล็ดพันธุ์ถั่วต่าง ๆ กรมการข้าวมีความประสงค์ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำไปเก็บไว้ทำพันธุ์ในฤดูกาล ปี ๒๕๖๙ เพื่อเป็นต้นตระกูลของพืชพันธุ์ดีเผยแพร่สู่เกษตรกร ต่อไป

รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕

เกษตรกรและบุคคลทางการเกษตรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕

๑. อาชีพทำนา	นายจิรกร จิวเจริญกุล เลขที่ ๑๓๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบัวปากท่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
๒. อาชีพทำสวน	นายคมณูศิษฐ์ กล่อมสังข์ เลขที่ ๑๓๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด
๓. อาชีพทำไร่	นางหนูเรียน เพ็ญโคตร เลขที่ ๗๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลดงบัง อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
๔. อาชีพไร่นาสวนผสม	นายประเสริฐ ยูวาทกุล เลขที่ ๑๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๕. อาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	นางสมพร แก้วคนตรง เลขที่ ๓๔/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
๖. อาชีพเลี้ยงสัตว์	นายสุรศักดิ์ แซ่ลี เลขที่ ๙๓/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาขลุ่ย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๗. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	นายอมร เหลืองนฤมิตชัย เลขที่ ๑๑๖/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๘. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย	นายประโยชน์ โสรังกิจ เลขที่ ๑๑๕/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าทองกลาง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
๙. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสวยงาม และพรรณไม้น้ำ	นางสาวภัทรนิษฐ์ ศิริพัฒน์ารุจน์ เลขที่ ๑๓๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
๑๐. อาชีพปลูกสวนป่า	นายบุญธรรม ทับทิมศรี เลขที่ ๘๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลทับกฤชใต้ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
๑๑. สาขาบัญชีฟาร์ม	นายสุรียา ชันแก้ว เลขที่ ๑๓๗/๑ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
๑๒. สาขาการพัฒนาที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	นางเกษร ทองคำ เลขที่ ๑๖๗ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
๑๓. สาขาการปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีสำหรับพืช	นางสาวรัตตนา จันทร์ดำ เลขที่ ๔๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
๑๔. สาขาเกษตรอินทรีย์	นางสาวอัญชรี อัสวิมล เลขที่ ๕๖/๑๓ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
๑๕. ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร	นายมนตรี วัฒน้อย เลขที่ ๒๕๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลสามง่าม อำเภอคอนตูม จังหวัดนครปฐม
๑๖. สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร	นายเพชรรัตน์ ม่วงสาย เลขที่ ๓๖/๒ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

สถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕

๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา	กลุ่มเกษตรกรทำนาคอนใหญ่ เลขที่ ๑๓๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลคอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	กลุ่มเกษตรกรทำสวนไม้เรียง เลขที่ ๑๑๗ หมู่ที่ ๙ ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓. กลุ่มเกษตรกรทำไร่	กลุ่มเกษตรกรทำไร่นองโพรง เลขที่ ๑๗/๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองโพรง อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
๔. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อตำบลบ้านเสี้ยว เลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
๕. กลุ่มเกษตรกรทำประมง หรือ กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	วิสาหกิจชุมชนหอยนางรมท่าโสม เลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
๖. กลุ่มเกษตรกรแปรรูปสัตว์น้ำ	กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงบ้านสมสะอาด เลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลพรเจริญ อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ
๗. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเมาะหลวง เลขที่ ๒๙๔/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลเมาะหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
๘. กลุ่มยุวเกษตรกร	กลุ่มยุวเกษตรกรนอกโรงเรียนศูนย์ฝึ กอบรมเด็ก และเยาวชน เขต ๕ เลขที่ ๑๑๘ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหัวเรือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

๙. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหนองหิน เลขที่ ๗๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอคอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี
๑๐. สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน	กลุ่มบริหารการใช้น้ำกระบือร่วมใจ เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่นางขาว อำเภอกระบือ จังหวัดพังงา
๑๑. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนประเภทข้าวหอมมะลิ	ศูนย์ข้าวชุมชนนาแปลงใหญ่นาเยี่ย ปี ๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
๑๒. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนประเภทข้าวอื่น ๆ	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหนองกุง หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองหัวช้าง อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ
๑๓. วิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มยางก้อนถั่ว กยท. ตำบลนางหลง เลขที่ ๑๔๒/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๙

๑. สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์การเกษตรเมืองตรอน จำกัด เลขที่ ๙๘/๕ หมู่ที่ ๒ ถนนอุตรดิตถ์ - ดารา ตำบลวังแดง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์
๒. สหกรณ์โคนม	สหกรณ์โคนมสีคิ้ว จำกัด เลขที่ ๑๑๔/๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
๓. สหกรณ์ผู้ผลิตยางพารา	สหกรณ์กองทุนสวนยางยูงทอง จำกัด เลขที่ ๑๓๑/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา
๔. สหกรณ์ออมทรัพย์	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ จำกัด เลขที่ ๒๘๓ ถนนกาฬสินธุ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. สหกรณ์ร้านค้า	ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จำกัด เลขที่ ๔๙ ถนนช้างเผือก ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
๖. สหกรณ์บริการ	สหกรณ์บริการครูแพร่ จำกัด เลขที่ ๓๐๐/๖๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
๗. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	สหกรณ์เครดิตยูเนียน เอ็น เอช เค สปริง จำกัด เลขที่ ๕๔๙ หมู่ที่ ๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลแพรกษา อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕

๑. ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	นางราตรี บัวพนัส เลขที่ ๒๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลจันเสน อำเภอตาคีรี จังหวัดนครสวรรค์
๒. ปราชญ์เกษตรดีเด่น	นายพรหมพิริยะ สอนสิริ เลขที่ ๖๖/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางยาง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี
๓. ปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชน และเครือข่าย	นายบุญส่ง นับทอง เลขที่ ๓๗๗/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

**ประวัติและผลงานเกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ
และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕**

พระราชพิธี

พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๙

ประมวลภาพ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

วันศุกร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาที่ประทับ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนาทดลองในโครงการ ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา โดยมีพระยาแรกนา พร้อมด้วยเทพีเผ่าฯ รับเสด็จ

พระยาแรกนาและเทพีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลองในโครงการ
ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัล
แรกนาขวัญในปีต่อไป

การเสด็จทวยและคำพยากรณ์ ประจำปี ๒๕๖๘

ผลการเสด็จทวยและคำพยากรณ์ของโหรหลวง เนื่องในพระราชพิธี
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

การเสด็จทวยผ้านุ่งแต่งกายพระยาแรกนา

พระยาแรกนาได้ตั้งสัตยาธิษฐาน ทิพย์ได้ผ้านุ่ง ๕ คืบ สำหรับนุ่งเพื่อประกอบ
พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โหรหลวงได้ให้คำพยากรณ์ว่า น้ำสำหรับปีนี้
จะมีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้ผลบริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหาร
จะอุดมสมบูรณ์ดี

การเสด็จทวยของกินเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

ในปีน้พระโคกิน

น้ำ และหญ้า พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอควร พร้อมด้วยธัญญาหาร
ผลาหาร ภัคษาหาร มังสาหารอุดมสมบูรณ์ดี

เหล้า พยากรณ์ว่า การคมนาคมสะดวกยิ่งขึ้น การค้าขาย
กับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง

ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธี ๒ พิธีรวมกัน คือ **พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบพระราชพิธีวันแรกในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กับ **พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย เป็นราชธานี ซึ่งในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาเอง เป็นแต่เพียงเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีเท่านั้น

ครั้งถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์ไม่ได้เสด็จไปเป็นองค์ประธานเหมือนกับสมัยกรุงสุโขทัย แต่จะทรงจำศีลเจี๋ยบ ๓ วัน และจะมอบอาญาสิทธิ์ให้เจ้าพระยาจันทกุมาร เป็นผู้แทนพระองค์ โดยทรงทำเหมือนอย่างออกอำนาจจากกษัตริย์ ซึ่งวิธีนี้ได้ใช้ตลอดมาถึงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการประกอบพระราชพิธีนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ แต่ผู้ทำการแรกนาเปลี่ยนเป็นเจ้าพระยาพลเทพ คู่กันกับการยืมชิงช้าแต่พอถึงรัชกาลที่ ๓ ให้ถือว่าผู้ไถยืมชิงช้าผู้นั้นเป็นผู้แรกนา ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดมีพิธีสงฆ์เพิ่มขึ้นในพระราชพิธีต่าง ๆ ทุกพิธี ดังนั้น พระราชพิธีพืชมงคลจึงได้เริ่มมีขึ้นแต่บัดนั้นมา โดยได้จัดรวมกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ**

ความมุ่งหมายอันเป็นมูลเหตุให้เกิดมีพระราชพิธีนี้ขึ้นมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชาธิบายไว้ในพระราชนิพนธ์ เรื่อง **พระราชพิธีสิบสองเดือน** ว่า

“การแรกนาที่ต้องเป็นธุระของผู้ซึ่งเป็นใหญ่ในแผ่นดินเป็นธรรมเนียมนิยม มีมาแต่โบราณ เช่น ในเมืองจีนสี่พันปีล่วงมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินก็ลงทรงไถนาเองเป็นคราวแรก พระมหาลีเลียงตัวใหม่ ส่วนจดหมายเรื่องราวอันใดในประเทศสยามนี้ ที่มีปรากฏอยู่ในการแรกนาก็มีอยู่เสมอเป็นนิตย์ ไม่มีเวลาวางวัน ด้วยการซึ่งผู้นั้นเป็นใหญ่ในแผ่นดินลงมือทำเองเช่นนี้ก็เพื่อจะให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร ชักนำให้มีใจหมั่นในการที่จะทำนา เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะได้อาศัยเลี้ยงชีวิตทั่วหน้า เป็นต้นเหตุของความตั้งมั่นและความเจริญไพบุลย์แห่งพระนครทั้งปวง แต่การซึ่งมีพิธีเจือปนต่าง ๆ ไม่เป็นแต่ลงมือไถนาเป็นตัวอย่างเหมือนอย่างชวานาทั้งปวง ลงมือไถนาของตนตามปกติ ก็ด้วยความหวาดหวั่นต่ออันตราย คือ น้ำฝนน้ำท่ามากไป น้อยไป ดั่งเพลิงและสัตว์ต่าง ๆ จะบังเกิดเป็นเหตุอันตรายไม่ให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิ และมีความปรารถนาที่จะให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิเป็นกำลังจึงต้องหาทางที่จะแก้ไขและหาทางที่จะอุดหนุนและที่จะเสียสละให้รู้ล่วงหน้า

จะได้เป็นที่มั่นอกมั่นใจโดยอาศัยคำอธิษฐานเอาความสัจเป็นที่ยึดมั่น ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่าเป็นการสวดติงคตตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง บุษยาเช่นสรวยตามที่มาทางไสยศาสตร์บ้าง ให้เป็นการช่วยแรงและเป็นที่ยึดมั่นใจตามความปรารถนาของมนุษย์ซึ่งคิดไม่มีที่สิ้นสุด”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของพิธีแรกนา อยู่ที่จะทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรเพื่อชักนำให้มีความมั่นใจในการทำนา แม้จะเป็นความจำเป็นสำหรับบ้านเมืองในสมัยโบราณอย่างไร ถึงในปัจจุบันนี้ก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น เพราะการเกษตรซึ่งมีการทำนาเป็นหลักนั้น เป็นสิ่งสำคัญแก่ชีวิตความเป็นอยู่ และการเศรษฐกิจของประเทศทุกสมัย

ส่วนพิธีกรรมนอกเหนือจากการทำให้เป็นตัวอย่างตามที่ทรงจำแนกไว้ ๓ อย่าง โดย ๒ อย่างแรกที่ว่า **“อาศัยคำอธิษฐานเอาความสัจเป็นที่ยึดมั่น ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่าเป็นการสวดติงคตตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง”** นั้น ทรงหมายถึง พิธีพิฆฆมกค อันเป็นพิธีสงฆ์ที่กระทำ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ส่วนอีกอย่างหนึ่งที่ว่า **“บุษยาเช่นสรวยตามที่มาในทางไสยศาสตร์บ้าง”** นั้น ทรงหมายถึง พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์

พระราชพิธีพิฆฆมกคจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีการเพื่อความป็นสิริมงคลและบำรุงขวัญเกษตรกร กำหนดจัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ซึ่งระยะนี้ก็เป็นระยะเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำนา อันเป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย แต่ไม่ได้กำหนดวันทีแน่นอนไว้เหมือนกับวันในพระราชพิธีอื่น ๆ ส่วนจะเป็นวันใดในเดือนหก หรือเดือนพฤษภาคมที่มิฤกษ์ยามที่เหมาะสมต้องตามประเพณี ก็ให้จัดขึ้นในวันนั้น

การจัดงานพระราชพิธีพิฆฆมกคจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้กระทำเต็มรูปบูรพประเพณีครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ แล้วก็ว่างเว้นไปจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นใหม่และได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน ด้วยเห็นว่าเป็นการรักษาพระราชประเพณีอันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชกระแสให้ปรับปรุงพิธีการบางอย่างให้เหมาะสมกับยุคสมัย และเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีนี้ทุกปี สืบมามิได้ขาด

เมื่อได้มีการฟื้นฟูพระราชประเพณีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมา ในระยะแรกนั้น พระยาแรกนา ได้แก่ อธิบดีกรมการข้าวโดยตำแหน่ง สำหรับเทพีทั้งสี่พิจารณาคัดเลือกจากภริยาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปัจจุบัน พระยาแรกนา ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยตำแหน่ง ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเทพีคู่หาบทอง และเทพีคู่หาบเงินนั้น พิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการสตรีในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ยังไม่ได้ทำการสมรส มีตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานหรือปฏิบัติราชการขึ้นไป และได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว

พระราชพิธีพืชมงคล เป็นพิธีทำขวัญพืชพันธุ์ธัญญาหารที่พระมหากษัตริย์ทรงอธิษฐานเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหารแห่งราชอาณาจักรไทย ข้าวนั้นถือว่าเป็นอาหารหลักของประชาชน ในภาษาบาลีเรียกว่า บุพพัตถนะ หรือ บุพพัตถนะ หรือ บุพพัตถนะชาติ ส่วนพืชอื่น ๆ ที่เป็นอาหารเรียกว่า อปรัดณ หรือ อปรัดนะชาติ หมายถึง พืชจำพวกถั่ว งา เป็นต้น ถ้าเรียกควบทั้งสองอย่าง ก็เรียกว่า **บุพพัตถนปรัตถนะชาติ** ที่หมายถึง พืชที่เป็นอาหารทุกชนิด

บุพพัตถนปรัตถนะชาติที่นำเข้าพิธีพืชมงคลนั้น เป็นข้าวเปลือก มีทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว นอกจากนี้มีเมล็ดพืชต่าง ๆ รวม ๔๐ อย่าง แต่ละอย่างบรรจุถุงผ้าขาวกับเปลือกมันต่าง ๆ พันธุ์พืชเหล่านี้เป็นของปลูกงอกได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีข้าวเปลือกที่หว่านในพิธีแรกนา บรรจุกระเช้าทองคู่หนึ่งและเงินคู่หนึ่ง เป็นข้าวพันธุ์ดีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ปลูกในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา และพระราชทานมาเข้าพิธีพืชมงคล พันธุ์ข้าวพระราชทานนี้ จะใช้หว่านในพระราชพิธีแรกนา ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งที่เหลือทางการจะบรรจุของ แล้วส่งไปแจกจ่ายแก่ชาวนาและประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ให้เป็นมิ่งขวัญและเป็นสิริมงคลแก่พืชผลที่จะเพาะปลูกในปีนี้

อนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีพืชมงคล เป็นวันเกษตรกรประจำปี อีกด้วย เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรพึงระลึกถึงความสำคัญของการเกษตร และร่วมมือกันประกอบพระราชพิธีพืชมงคลเพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพของตน ทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศชาติ จึงมีการจัดงานวันเกษตรกรควบคู่ไปกับงานพระราชพิธีพืชมงคลตลอดมา

ความหมายการเสี่ยงทายและคำพยากรณ์

การเสี่ยงทายและคำพยากรณ์ของโหราหลวง ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

การเสี่ยงทายผ้านุ่งแต่งกายพระยาแรกนา

“ผ้านุ่งแต่งกาย” คือ ผ้านุ่งซึ่งเป็นผ้าลายมีด้วยกัน ๓ ผืน คือ สีคืบ ทำคืบ และหกคืบ จะวางเรียงบนโตกมีผ้าคลุมเพื่อให้พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานหยิบ หากหยิบได้ผ้าผืนใด ให้นุ่งผืนนั้นทับผ้านุ่งผืนเดิมอีกชั้นหนึ่ง เพื่อเตรียมออกแรกนา โดยผ้านุ่งนี้ ถ้าหยิบได้ผืนใดก็จะมีคำทำนายไปตามนั้น คือ

ผ้านุ่งแต่งกายพระยาแรกนา

หยิบได้ ผ้า ๔ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำจะมากสักหน่อย นาในที่ดอนจะได้ผลบริบูรณ์ดี นาในที่ลุ่มอาจจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่
หยิบได้ ผ้า ๕ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำในปีนี้มีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้ผลบริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหาร จะอุดมสมบูรณ์ดี
หยิบได้ ผ้า ๖ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำจะน้อย นาในที่ลุ่มจะได้ผลบริบูรณ์ดี แต่นาในที่ดอนจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่

การเสีงกายของกนิเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

“ของกนิ ๗ สิ่ง” ที่ตั้งเลี้ยงพระโคนั้นมี ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา น้ำ หญ้า และเหล้า ถ้าพระโคกินสิ่งใดก็จะมีคำทำนายไปตามนั้น คือ

ของกนิเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

ถ้าพระโคกิน “ข้าวเปลือก” หรือ “ข้าวโพด”

พยากรณ์ว่า ัญญาหาร ผลาหาร จะบริบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน “ถั่วเขียว” หรือ “งา”

พยากรณ์ว่า ผลาหาร ักษาหาร (อาหารที่กินเป็นประจำ) จะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน “น้ำ” หรือ “หญ้า”

พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอสมควร ัญญาหาร ผลาหาร ักษาหาร มังสาหาร (เนื้อสัตว์) จะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน “เหล้า”

พยากรณ์ว่า การคมนาคมจะสะดวกขึ้น การค้าขายกับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง

เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

สถาบันพระมหากษัตริย์กับการเกษตรไทย : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชาชนประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นพระราชพิธีที่สะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อพิธีกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก ภาพสะท้อนของสังคมที่มีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์และราษฎร บทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์กับการพัฒนาการเกษตร โดยคติความเชื่อ รูปแบบพระราชพิธีในแต่ละยุคสมัยมีการปรับเปลี่ยนไปในแต่ละยุคสมัย

สมัยอยุธยา

ผลผลิตทางการเกษตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในระบบเศรษฐกิจในสมัยอยุธยา พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม

ในสมัยอยุธยา พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาด้วยพระองค์เอง ทรงมอบพระราชอำนาจให้กับผู้แทนพระองค์ คือ เจ้าพญาจันทกุมาร พระภิกุมาร (พระจันทกุมาร) หรือพระอินทกุมาร เป็นผู้แรกนา โดยสันนิษฐานว่า ชื่อเจ้าพญาจันทกุมาร พระจันทกุมาร หรือพระอินทกุมารเป็นชื่อตำแหน่ง

การมอบพระราชอำนาจนี้ แสดงถึงการที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เนื่องจากพระองค์จะไม่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใด ๆ เป็นเวลา ๓ วัน ได้แก่ไม่ทรงตัดสินคดีความ ไม่เสด็จออกขุนนาง เพื่อทรงปรึกษาหารือข้อราชการต่าง ๆ พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ยังแสดงให้เห็นได้จากการที่พระองค์ทรงยกภาษีค่าท่าและอากรขนอนตลาด พระราชทานแก่ผู้แทนพระองค์ที่ทำหน้าที่พระยาแรกนา ในช่วงเวลา ๓ วัน ซึ่งมีการประกอบพระราชพิธีนี้

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๔

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นช่วงที่ราชสำนักไทยพยายามฟื้นฟูบ้านเมืองภายหลังจากการล่มสลายของกรุงศรีอยุธยา จึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บรายได้เข้าท้องพระคลังเพิ่มมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ที่เรียกว่า “ภาษีเดินสวนเดินนา” ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บตามจำนวนผลผลิตที่ประเมินได้จากที่สวนไร่นาของราษฎร

การจัดเก็บภาษีเงินสวนดินนา แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงเป็นพระราชพิธีสำคัญที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เกษตรกร

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเติม “พระราชพิธีพืชมงคล” ซึ่งเป็นพิธีสงฆ์ เข้ามาเพื่อความเป็นสิริมงคล ประกอบพระราชพิธีนี้ก่อนวันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า “พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ”

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐

สภาพสังคมในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อทางเหตุผลนิยม โดยมีโลกทัศน์โน้มนำไปในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้นกว่าในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ยังคงรักษาโลกทัศน์แบบเดิมไว้ควบคู่กันไปด้วย คือ พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเช่นเดิม แม้มีบางช่วงเวลาที่ยังคงพระราชพิธีพืชมงคลก็ตาม แต่ก็ยังรักษาพระราชพิธีนี้ไว้เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมอันดีงาม และขวัญกำลังใจของชนในชาติ

พระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แสดงถึงความสำคัญของการฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นใหม่ และให้พิจารณาเหตุผลเกี่ยวกับการประกอบพระราชพิธีนี้ ดังความตอนหนึ่งที่ว่า

“คนไทยบางคนอาจเห็นเป็นเรื่องไม่เหมาะสมกับกาลสมัย และเป็นเรื่องไม่สอดคล้องกับวิทยาการบางอย่าง เพราะการทำนายเกี่ยวกับเรื่องพระยาแรกนาทียบัวฝูงก็ดี หรือเกี่ยวกับพระโคกินของอย่างนั้นอย่างนี้ ดูจะไม่ดีนักวิชาการแต่อย่างใด แต่อย่าลืมว่าเป็นประเพณีทำมาในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นสมัยที่วิทยาศาสตร์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนสมัยนี้ ย่อมได้ผลทางจิตใจและทางบำรุงขวัญของประชาชนโดยเฉพาะแก่ชาวนาซึ่งเป็นคนท้อแท้ ที่เราจัดทำในสมัยนี้เพราะเป็นประเพณีที่ได้ผลดีในอดีตมาแล้ว เราจึงรักษาไว้จึงควรจะได้พิจารณาทำความเข้าใจแก่คนไทยและชาวต่างประเทศในข้อนี้ด้วย”

พระมหากษัตริย์ทรงนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกแบบใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตรกรรม ด้วยการทำให้ราษฎรอยู่ดีกินดี เป็นพระราชกรณียกิจที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญอย่างมาก ดังเช่นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพัฒนาการเกษตรในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับการประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้แก่ การชลประทาน การส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาข้าว เป็นต้น

นอกจากนี้ในช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นี้ มีการจัดการประกวดพันธุ์ข้าว เพื่อให้ประชาชนเอาใจใส่ในการพัฒนาพันธุ์ข้าว อีกทั้งชนชั้นนำมีความสนใจองค์ความรู้ในการเกษตร เริ่มจากองค์ความรู้เรื่องทำนาที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร ทรงพระนิพนธ์ถวาย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แสดงให้เห็นถึงความคิดของชนชั้นนำได้ชัดเจนในเรื่องการนำองค์ความรู้มาใช้ในการเกษตรกรรม องค์ความรู้เหล่านี้ก็ได้ถ่ายทอดสู่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรธิการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับการแนะนำและชี้แจงเรื่องเพาะปลูก เรื่องเลี้ยงไหม ทำไหม และเรื่องทอผ้าสำหรับแจกประชาชน และการจัดแสดงนิทรรศการทางการเกษตร เป็นต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นั้น ข้าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจตลอดมา เกือบจะเป็นสินค้าหลักในการส่งขายต่างประเทศ และเป็นอาหารหลักในประเทศ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ในช่วงเวลานี้จึงทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้าวในด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการเพาะปลูก การผลิต และสายพันธุ์ เห็นได้จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทำนาทดลองอย่างที่พระองค์เคยทอดพระเนตรในต่างประเทศ เมื่อครั้งเสด็จประพาสยุโรปครั้งหลัง พ.ศ. ๒๔๕๐ อีกทั้งโปรดให้จังหวัดรายงานสถิติน้ำฝน จัดประกวดพันธุ์ข้าวครั้งแรกที่ธัญบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ และนำเครื่องจักรไถนามาทดลองเป็นครั้งแรก แสดงให้เห็นถึงความเอาพระราชาหลุยใส่เป็นอย่างมาก ที่จะทรงพัฒนาการทำนาของไทยให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

นอกจากนี้ ในรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๖ ทรงให้ความสำคัญกับพันธุ์ข้าว ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่สุดของประเทศ โดยการปรับปรุงและขยายงานประกวดให้กว้างขวางออกไปกว่าแต่ก่อน คือ ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวต่าง ๆ จากทุกมณฑลมาแสดง นอกจากนี้ยังมีการแสดงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกสิกรรมและหัตถกรรม เป็นต้น

ในรัชกาลที่ ๙ โปรดให้ทำแปลงนาทดลองในสวนจิตรลดา พระราชทานพันธุ์ข้าวซึ่งทรงปลูกในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กับพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ เข้าร่วมในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และแจกจ่ายแก่เกษตรกร ทรงให้การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวของสถาบัน และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีข้าวเป็นหลัก พระมหากษัตริย์จึงทรงแสดงให้เห็นว่า ทรงให้ความสำคัญแก่การปลูกข้าวอย่างยิ่ง และพระราชทานกำลังใจแก่เกษตรกรผ่านพระราชพิธี ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างในด้านการพัฒนาเกษตรกรรม ทรงนำความรู้ด้านเกษตรกรรมมาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนจากการทดลองด้วยพระองค์เอง และวิทยาการตลอดจนเทคโนโลยีแบบใหม่จากการค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถปรับตัว และพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรมให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์จึงทรงทำนา และทำการเกษตรอื่น ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงสนับสนุนให้ประชาชนทำพิธีทำขวัญข้าว เนื่องจากการรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้มิให้สูญหาย โดยโปรดให้มีพิธีทำขวัญข้าวเป็นประจำในแปลงนาสาธิตบริเวณสวนจิตรลดา เพื่อเป็นตัวอย่างและชักจูงให้ประชาชนรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้ให้อยู่คู่กับสังคมไทย

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประธานในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ มิได้ใช้พระราชอำนาจตามคติโบราณเท่านั้น แต่ใช้พระบารมีในการสร้างสิริมงคล ขวัญ กำลังใจ และพระราชทานความรู้ในการพัฒนาการเกษตร พระบารมีดังกล่าว คือ การที่ทรงศึกษาสั่งสมความรู้ด้วยพระองค์เอง และส่งเสริมผู้อื่นให้เกิดการวิจัยพัฒนาและปฏิบัติทั้งเรื่องเกษตรกรรมโดยตรงและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุน จึงเห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงพัฒนาด้านดิน น้ำ และด้านอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการเกษตรกรรมตลอดมาด้วย

ยกตัวอย่าง เช่น การพัฒนาด้านน้ำ ก็มีการพัฒนาชุดคลอง ระบบชลประทานต่าง ๆ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา และสิ่งที่ทั่วโลกยกย่อง คือ โครงการพระราชดำริฝนหลวงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

โครงการพระราชดำริฝนหลวง เกิดขึ้นจากพระราชดำริส่วนพระองค์ในคราวที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมประชาชน ในพื้นที่แห้งแล้งทั่วกันดาร ๑๕ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๘ ได้ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อนทุกข์ยากของประชาชนและเกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและการเกษตร เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงกรุงเทพมหานคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล วิศวกรและนักประดิษฐ์ควายเหล็กที่มีชื่อเสียงเข้าเฝ้าฯ แล้วพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล

จาก พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางเอกสาร ทั้งด้านวิชาการอุตุนิยมวิทยา และการตัดแปรสภาพอากาศ ซึ่งทรงรอบรู้และเชี่ยวชาญ เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ จนมีพระราชหฤทัย จึงพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยประดิษฐ์ทางด้านเกษตรวิศวกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขณะนั้นในปีถัดมา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หาผู้ทางที่จะทำให้เกิดการทดลองปฏิบัติการในท้องฟ้าให้เป็นไปได้ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ - ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล เป็นผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าคณะปฏิบัติการทดลองเป็นคนแรก และเลือกพื้นที่วนอุทยานเขาใหญ่เป็นพื้นที่ทดลองเป็นแห่งแรก จากการติดตามผลโดยการสำรวจทางภาคพื้นดิน และได้รับรายงานยืนยันด้วยวาจาจากประชาชนว่าเกิดฝนตกลงสู่พื้นที่ทดลองวนอุทยานเขาใหญ่ในที่สุด นับเป็นนิมิตหมายบ่งชี้ให้เห็นว่าการบังคับเมฆให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้จึงทำให้เกิดโครงการฝนหลวงขึ้นและคงอยู่ถึงปัจจุบัน

ความเปลี่ยนแปลงของพระราชพิธี พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จากอดีตสู่ปัจจุบัน

(การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน)

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีกรรมสำคัญสำหรับประเทศไทยที่มีการปลูกข้าวเป็นหลักของการเกษตรกรรมเช่นประเทศไทย ข้าวเป็นอาหารหลักและเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีการปกครองโดยพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ องค์พระประมุขได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของข้าวและการเกษตรกรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีเพื่อเป็นสิริมงคล สร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร เป็นพระราชพิธีสำคัญประจำปีและถือเป็นพระราชกรณียกิจสำคัญที่จะต้องเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานหรือพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ รายละเอียดของพระราชพิธีมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อทั้งในเรื่องผีและความเชื่อทางศาสนา โดยในช่วงแรกเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผี ต่อด้วยความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ต่อมามีการเพิ่มความเชื่อทางศาสนาพุทธเข้าไปด้วย การผสมผสานความเชื่อที่หลากหลายนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเหมาะสมกับวิถีของสังคมไทย

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระมหากษัตริย์กับพสกนิกร ในสมัยโบราณเชื่อกันว่าแวนแคว้นใดที่องค์พระประมุขจัดพระราชพิธีแรกนาขึ้นได้นั้นแสดงว่ามีพระราชอำนาจมาก หมายความว่าทรงบริหารบ้านเมืองประสบผลสำเร็จ บ้านเมืองสงบสุข ร่มเย็นมั่นคง เป็นปึกแผ่น และมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรและพืชพันธุ์ธัญญาหาร นั่นคือสิ่งที่พระมหากษัตริย์และประชาชนร่วมกันสรรค์สร้างต่อมาพระราชพิธีนี้ไม่ได้เป็นการประกาศพระราชอำนาจแก่ชาติอื่น แต่เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร ยืนยันให้เห็นการสนับสนุนขององค์พระประมุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วันประกอบพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในยุคหลังจวบจนปัจจุบันแสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยต่อคตินิยมของพระราชพิธี และความมุ่งหวังในการพัฒนาทางการเกษตร การเข้าร่วมในพระราชพิธีก็ดี การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวและพันธุ์พืชจากลานแรกนาก็ดี มีนัยแห่งการเสริมสร้างสิริมงคลแก่ชีวิตของตนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือเชื่อว่าเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่พืชพันธุ์ธัญญาหารที่จะผลิตต่อไป ที่สำคัญก็คือเกษตรกรผู้ส่งผลิตผลเข้าประกวดและมารับพระราชทานรางวัลในแต่ละปี ก็แสดงถึงความบังคาลใจที่เขาเหล่านั้นได้รับจากงานพระราชพิธีและพระบรมราชูปถัมภ์ด้านการพัฒนาการเกษตร จึงประสบความสำเร็จได้ประกาศเกียรติยศของตนและประเทศชาติไปพร้อมกัน พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีที่แสดงถึงความผูกพันระหว่าง

พระมหากษัตริย์ไทยกับประชาชน และประกาศให้นานาประเทศเห็นว่าการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามและการพัฒนานั้นสามารถดำเนินการไปด้วยกันได้

อ้างอิง : กรมศิลปากร. ๒๕๖๕. พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ: การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นท์ริงค์แอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน).

การประโคมดุริยางคดนตรี ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

อำมรงค์ บุญราช^๑

การพระราชพิธีนี้ มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย มีจุดประสงค์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจให้กับผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของประเทศไทย การพระราชพิธีนี้แบ่งออกเป็น ๒ พระราชพิธี ได้แก่ ๑) พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีทางพุทธศาสนา เริ่มขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยามเทวมหามกุฏวิทยมหาราช กระทำเพื่อทำขวัญพืชพรรณธัญญาหารต่าง ๆ ที่จะนำไปหว่านไถหว่านในพระราชพิธีแรกนาขวัญ มีข้าวเปลือก เป็นต้น พระราชพิธีนี้จัดขึ้น ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในเวลาเย็น และ ๒) พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีทางศาสนาพราหมณ์ กระทำในวันรุ่งขึ้นต่อจากพระราชพิธีพืชมงคล การพระราชพิธีนี้ว่าด้วยเรื่องของการลงมือไถ เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณสมัยและอยู่ในพระราชพิธีสิบสองเดือนจัดขึ้นในเดือนหก

สำหรับในการประโคมดุริยางคดนตรีในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ มีรายละเอียดการบรรเลงในแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงที่ ๑ วันพระราชพิธีพืชมงคล ซึ่งจัดขึ้น ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดารามนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระพุทธสัมปรารักษ์ พระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลกย์ และพระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปเลิศล้ำนภาลีแล้วทรงจุดธูปเทียนที่ธรรมมาสน์ศิลา ทรงกราบ ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงาน ลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พืธี^๒ บรรเลงเพลงช้า^๓**

ช่วงที่ ๒ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายสร่งพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ และพระพุทธรูปสำคัญแล้ว จะทรงประพรมพืชต่าง ๆ ทรงโปรยดอกมะลิและกลีบกุหลาบ พระบาทสมเด็จพระ

^๑ นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติกร กลุ่มวิจัยและพัฒนาการสังคีต สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

^๒ วงปี่พาทย์พืธีในงานพระราชพิธีนี้ ใช้วงปี่พาทย์พืธี (เครื่องคู่) ประกอบไปด้วย ปี่ใน ๑ เลาร ขนาดเอก ๑ รวง ขนาดทุ้ม ๑ รวง ฆ้องวงใหญ่ ๑ วง ฆ้องวงเล็ก ๑ วง ฉิ่ง ๑ คู่ ตะโพน ๑ ลูก และกลองทัด ๑ คู่

^๓ เพลงช้า เป็นเพลงหน้าพาทย์ สำหรับประกอบกิริยาการเดินไปหรือมาด้วยจริยาวัตรอันงดงามในงานพระราชพิธีนี้นำมาบรรเลงเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเข้าพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

พระเจ้าอยู่หัว ทรงพวงมาลัยถวายที่พระพุทธรูปทุกองค์ ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ**^๔

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เข้าไปเฝ้าฯ ถวายบังคม ทรงหลั่งน้ำสังข์พระราชทานรดที่ศีรษะ ทรงเจิมแบ่งกระจงที่หน้าผาก พระราชทานใบมะตูมและพระราชทานพระธำมรงค์นพเก้า ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีทำเพลงมหาฤกษ์**^๕

ช่วงที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ทรงหลั่งทักษิโณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เมื่อพระสงฆ์ออกจากพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงกรวารา**^๖ ถือเป็นอันเสร็จสิ้นการพระราชพิธีพืชมงคลในช่วงเย็นของวันแรก

ในวันที่สอง ช่วงที่ ๑ วันพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ การประโคมดุริยางคนดนตรี จะเริ่มขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวงในเวลาเช้า เริ่มจากเจ้าพนักงานจัดตั้งริ้วขบวนอิสริยยศ ตามแบบประเพณีโบราณรับพระยาแรกนาลงจากรถยนต์หลวง สวมลอมพอกเดินเข้าประจำที่ ในกระบวน พร้อมด้วยคู่เคียง ๒ ข้าง ข้างละ ๘ นาย ผู้เชิญเครื่องยศและเทพีจัดเป็นรูปกระบวน ยাত্রาไปยังโรงพิธีพราหมณ์ ขึ้นตอนนี้ **วงปี่ชวาคลอฆนະบรรเลงเพลงพญาเดิน**^๗

ช่วงที่ ๒ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน สอดมือเลือกหยิบดิงผ้าออกมา โดยระหว่างพระยาแรกนา ตั้งสัตยาธิษฐานนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ** จนเลือกผ้าและนุ่งทับผ้าที่นุ่งแล้วเสร็จ จึงยุติการบรรเลง

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เสด็จขึ้นประทับ ณ มุกกลางพลับพลา **วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** รับเสด็จ

ช่วงที่ ๔ ครั้นได้มงคลอุดมฤกษ์ โหระหลวงปู่พาพระฤกษ์ โหระหลวงลั่นฆ้องชัย เมื่อพระยาแรกนา จับหางคันไถมือซ้าย มือขวาถือพระแสงปฏิภัก์ บัณฑิตถือพระเจ้าเทววิบุลีสาดพรมน้ำพระพุทธรณ์รดลงในพื้นดินเดินนำ ขึ้นตอนนี้เจ้าพนักงานพิธี **กระທံၤမၤໄຫဝဲທီၤ** (กระທံၤမၤໄຫဝဲທီၤตลอดเวลาที่เดินไป ๙ รอบ)

ช่วงที่ ๕ พราหมณ์เชิญเทวรูปพระโคสุภราช และพระพลเทพเดินนำหน้าพระโคพระยาแรกนา เดินไป ๓ รอบ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท** (เมื่อไถครบแต่ละรอบโหระหลวงจะทำการ **ลั่นฆ้องชัย เจ้าพนักงานประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท**) ตลอดการเดินไป ๓ รอบนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงเชิดฉาน**^๘ เมื่อพระยาแรกนา

^๔ เพลงสาธุการ เป็นเพลงหน้าพาทย์ ที่หมายถึง การเคารพบูชาพระรัตนตรัยหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

^๕ เพลงมหาฤกษ์ อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง ได้เวลาปฐมฤกษ์อันควรแก่มงคลพิธีนั้น

^๖ เพลงกรวารา อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง การประกอบงานพิธีนั้น ๆ ได้สำเร็จ ลงเรียบร้อยแล้ว

^๗ เพลงพญาเดิน เป็นเพลงหน้าพาทย์ ที่หมายถึงการไปมาของผู้มีศักดิ์

^๘ เพลงเชิดฉาน เป็นเพลงที่หมายถึง การเดินอย่างสง่างามของสัตว์ ในที่นี้หมายถึงการเดินด้วยท่าทางอันสง่างามของพระโค

โคตะโปกโดยรี ๓ รอบ เพื่อพลิกดินให้เป็นก้อน **วงปีพาทย์บรรเลงเพลงโคมเวียน**^๙ และสุดท้าย โลกกลบอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมล็ดธัญพืชลงในดิน ขั้นตอนนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงปลุกต้นไม้**^{๑๐} จนกระทั่งหว่านกลบเสร็จ วงปีพาทย์พิธีจึงจะลงจบด้วย **เพลงท้ายรั้ว**

สำหรับความหมายของเพลงหน้าพาทย์ ที่นำมาใช้ประกอบในช่วงที่ ๕ ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนั้น นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายไว้เพิ่มเติม ดังนี้

“เพลงเชิดฉาน” เป็นเพลงหน้าพาทย์สำหรับบรรเลงประกอบแสดงในฉากที่เป็นการไถ่ตามกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ยกตัวอย่าง เช่น ในฉากพระรามตามกวาง จากการแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ฉะนั้น การนำเพลงเชิดฉานมาบรรเลงในพระราชพิธีนี้ จึงสื่อความหมายถึงการเดินของมนุษย์และพระโค สำหรับเพลงโคมเวียน เป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบกิริยาการไปมาของเทวดา สื่อความหมายได้ว่าเหล่าเทวดาได้เสด็จเข้าร่วมในมณฑลพิธี ส่วนเพลงปลุกต้นไม้ สื่อความหมายถึงกิริยาของพระยาแรกนาที่กำลังหว่านข้าว (สิริชัยชาญ พักจำรูญ, ๒๕๖๖)

อนึ่ง การบรรเลงปีพาทย์พิธีในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนี้ แต่โบราณไม่ได้มีหลักฐานปรากฏว่ามีวงปีพาทย์บรรเลงแต่อย่างใด ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชปรารภขึ้นกับพระราชครูวามเทพมุนีว่า **“ในการพระราชพิธีนั้นไม่มีดนตรีบรรเลง รู้สึกเจ็บเหงาจนเกินไป”** จึงมีพระราชกระแสรับสั่งให้พระราชครูวามเทพมุนี แจ้งแก่ นายมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ ว่ามีพระราชประสงค์เช่นนั้นด้วยเหตุนี้ นายมนตรี ตราโมท จึงบรรจงเพลงหน้าพาทย์ที่มีความหมายอันเป็นมงคลและเกี่ยวข้องกับไปนพระราชพิธีของการพระราชพิธีนี้ ตามพระราชประสงค์ โดยมีการประกอบด้วยวงปีพาทย์พิธีในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ จึงถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ ๖ เมื่อโหรหลวงได้ถวายคำพยากรณ์เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะแก่พระยาแรกนาเป็นกระบวนอิสริยยศออกจากโรงพิธีพราหมณ์ ผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่ง ขั้นตอนนี้ **วงปีชวา กลองชนะบรรเลงเพลงพญาเดิน** อันเป็นเพลงเกียรติยศสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่พระยาแรกนา

ช่วงสุดท้าย เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินกลับ **วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** เป็นอันเสร็จการพระราชพิธีที่ขมกลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีอันเป็นมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่เกษตรกรชาวไทยทั่วประเทศ

อ้างอิง : สิริชัยชาญ พักจำรูญ, ๒๕๖๖. ศิลปินแห่งชาติ. สัมภาษณ์. ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖.

^๙ เพลงโคมเวียน เป็นเพลงที่หมายถึง การเสด็จมาของเทพเจ้าและเทวดาที่มาร่วมชุมนุมในพระราชพิธีนี้

^{๑๐} เพลงปลุกต้นไม้ เป็นเพลงที่หมายถึง ความเจริญงอกงามทางเกษตรกรรม

คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล

ขมบาทบวร อาทรถวายอภิวาท นาดนายก ดิลกโลกวิสัย บัณฑิตด้วยโลกยธรรม สรรพเกลศลอยมละ สละสิ่งเศร้าโศกสูญสมบุรณ์ธรรมเป็นที่อกพันลอกกล้าพิโลงาม ยามนรชาติหญิงชาย กระจายร้อนดำกฤษณรัฐจวน บัควรเป็นที่อกแห่งผล พระธรรมที่สมเด็จ พระทศพล บัณฑุตรัส อุบัติงอกด้วยงามความนี้ยิ่งควรอย ผู้ข้าขอบังคมบรมสวดโคดม นั้น ชั้นเคารพนบ ในธรรมคุณสุนทรศราวสงฆ์ อันจำนงว่าเป็นเนื่อนา วิเศษเหตุหวานพืชเจริญผล อนนตคุณูปการเพื่อ่งพิน ในภพนี้ภพหน้า อนึ่งอันว่าพืชคือกุศล อันให้ผลในปรตยบัน จงพลันเสร็จ แสดงผลกลปรารณา บรรดาบุพพัฒน์อปรณชาติในมาสน์กำหนดมีรัฐพิธีพืชมงคล ขอพืชผล ในสยามจงงอกงามด้วยดี อย่างมีพิบัติเบียดบาราผล สมเด็จพระทศพลบัณฑุรแลง แสดงว่า ศรทธาเป็นของปลูกประจำปิ่นนทรีย์สำรวมคือน้ำฝน ปัญญาถลกับแอกไถ ใจเป็นเชือกชัก ประดักคือสติ กลิเกษตร ประเวชสูตีวไลย อันนริภัยพันพิบาก พระผู้ทรงพระภาคย์บรรพชธรรม บรรยาย คลายคลี่ถ้วนล้วนคำจริงพระเจ้าตรัส อำนาจสัตย์เป็นที่ดำรง จงพืชอันชนหวาน ทุกทั่ว ย่านแวนนาประชาราษฎร์ชนบท งอกงามหมดบวิกล ฝนอุดมดี

หนึ่งพระเตมีย์มุกุมาร ขานคาถาสวดว่าโคของผู้บมีจิตคตต่อเพื่อนยอมจะกลาดเกลื่อน มานมากมวล ควรเป็นอุปการแต่โครส จรดงานไถได้สะดวกพลันพืชสามัญอันตนหวาน ฟานเหลือแหล่ แพร่เหลือหลาย สบายบริโภคเพิ่มพูนสวัสดิ์ อำนาจสัตย์ไมตรีจิต มิตรธรรม คุณสุนทรพิเศษ ขอให้ข้าวอันจะหวานลงในเขตสยามรัฐชนบทกำหนดสามวันพลันงอกงามสรดิน อธิกทั่วภูมิพื้น แผ่นหล้าเล็งใสวา

หนึ่งสมเด็จพระจอมไทยถวัลย์รัชบารุงราชฎร์ รั้งพุทธศาสน์ให้รุ่งม่งพระกมลอุตสาหะ สละความไว้ให้พระนคร ถอนทุกข์ทั่วอาณาเขต เหตุการุญพหุลเมตตาดั้งพระหฤทัย จะให้ใพบูลย์ ทั่วตระกูลกุฎมิกพานิช พิพิธเพรียงอาณาประชาราษฎร์ อำนาจสัตย์ทรงอธิษฐาน จงบันดาล ให้พืชอันเพาะเลยแลสำรวยเจริญงอก พันลอกกล้ารดบโด ไกลอุปทรพลึงวิกล สำเร็จผล เพิ่มประโยชน์ยาวชีวิต กิจเกื้อหนุนทุนทรัพย์อันซื้อจ่าย ง่ายสะดวกได้โดยดั่งสมเด็จพระเจ้า โปรตประสงค์โสดธิเทอญา

รัฐพิธี หมายถึง งานที่รัฐบาลกราบบังคมทูลขอพระมหากษัตริย์ ให้ทรงรับไว้เป็นงานรัฐพิธีมีหมายกำหนดการเป็นการประจำเช่นกัน ซึ่งมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จฯ ไปทรงเป็นประธานในงานนั้น ๆ หรือจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้แทนพระองค์ก็ได้ ความสำคัญของข้อแตกต่างอยู่ที่ รัฐพิธี รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด แล้วขอพระราชทานเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ได้แก่ วันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นต้น

อนึ่ง ข้าพระบาท ผู้รับพระราชดำรัสเหนือเกล้าประกาศแต่เทพเจ้าทั้งมวล ผู้ควรสดับ
รับพจนประกาศิต แห่งสมเด็จพระบรมพิตรเจ้าจอมภพทรงพระปรารภเรื่องพระพุทธรูป
คันธารราชภูริ อันมีในวาริชชาติชาภูนิทานว่าเมื่อสมเด็จพระพิชิตมารุณีเนาในพระเขตวัน
ชั้นธสีมาเมืองสาวตถี มีทรภิกษุพิทลทั้งเวียง เพลียงแล้งกระลำพรไชนาดอนถึงลุ่มลาด
บ้ำราศน้ำทุกแหล่งหล้าข้าวกล้าไปงามลัด อุบัติเพลิงเตี้ยต่ำดิน สิ้นฐีในมาบลาลำธาร
ละหารแห่งเป็นระแหง หมุ่มมัตสยาก็ฟูบแผงดำดินด้นตระดกใจ โภยพิทการกาจ มากวนกิน
ทุกเข้าค้ำย่ายัยี ถึงแม้ว่านาในโบกขรณีนันบริสุทธิพุทธรบิโรคเคยเพ็ญอยู่ ก็ยุยอบจนเห็นตม
สมเด็จพระบรมศาสดาได้ทราบอรรถ ความพิบัติบังเกิดแก่หมุ่มัจฉชาติแลหลหลาย และอันตราย
แห่งข้าวกล้า ฟ้าฝนแล้ง แห่งใบโรย เป็นไปโดยวิปริต ธ ก็ดำริคิดจะอนุเคราะห์มหาชน อันทนทุกข์
ลำบาก ครั้น ธ เสด็จจากโครธฐานสำราญภัตตกิจ สถิตแทบเจนิยน เดียรธัสโรช โบกขรณีนัน
ธ ก็มีพุทพจนอันไพเราะเรียกพระอนานทีให้นำผ้าสรงชลมาคว่นคว่น ส่วนพระอนานท่อนุชก็
ทูลแถลงแสดงว่าน้ำในสระสิ้นเสียหลายวัน ธ ก็ตรัสฉันดังก่อนเร่งเอาท่อนอุทกสาฎกมาอยู่หนึ่งเนา
เราจะโสจรสนานสำราญสกนธ์ ในตำบลโบกขรณีนันจึงได้ พระอนุชหน่อไต้ ธ นำท่อนอุทกสาฎก
ยกมายื่นถวายต่อพระหัตถ์แห่งพระองค์ ก็ทรงกระวัดพระวรกายชายส่วนหนึ่ง ครั้นนั้นทรงคลุม
พระอังษประเทศทำอาการปานประหนึ่งจะสรงชลกษณนนั้นมหาเมฆมัตต์ทั่วหล้า ฟ้าอุโฆษครชิต
วิษุฒดาเมลืองแมลบ แวววาบแวบคัคคานันต์ พรธธารท่มลบบน้อย พระพร้อยพรั่าพรั่าพุดเดียว
ดูน้ำน่านองทุกย่านแวนนา ผุงประชาชื่นแซมแจ่มใจชม บรมพุทธูปาพา พระเจ้าทราบสาร
สดุติ ธ ก็มีพุทธบัณชुरแถลง แสดงมัจฉชาฎกยกยบลบรยบายว่าแม้ถึงในกาลจำายอดีตภพ
เราเป็นนพมัจฉชาติ สมัยนั้นปราศจากฝนชลชธถึง บึงบางทาง ละหาญห้วยก็แห้งขาด
เราผูนพมัจฉชาติอาจอฐิฐาน บันดาลให้น้ำฟ้าตกทั่วหล้าแห่งดินดอนชลจะจรเร้งรินฝ้าย
ผุดดำว่าย เกษมสินธุ์เพื่อประภูทินทำสัดย มหัทธจรยาริษฐาน มีตำนานในพุทศาสนา ครั้น
พระโลกนาถนิพพานแล้ว แคล้วมาหลายร้อยฉนน มีบุรีรมย์พิไลยชื่อเวียงไชยคันธารราชภูริ
พระบาทเจ้ากรุงโกรมสมันสน้อมล้อมไสย ในพระมัจฉนันตคิเถรเวรตตั้ง ยังอยู่ในพุทศาสนา
ภายหลังราชคันธารพิไสย องค์ใดองค์หนึ่ง ซึ่งสดับเรื่องพุทฤทธิ มหิทิมมหาพารบันดาลให้
ฝนสวรรคพรธชุก ตกทันอยามมากด้วยดี ธ ก็มีกมลประสงค้ทรงให้สร้างรพมัพพุทธรูป
ทรงสาฎกปกพระสกนธ์ส่วนหนึ่ง ครั้นนั้นทรงสะพักพระกรชวากวิกเรียกฝน ดำกกรช้าย
หงายรองพิรุณแสดงคุณคือปริศนานัย ขอฝนดลวสานฤดูใดเพลิงแล้ง ข้าวกล้าแห่งใบสรบง
ธ ก็ให้เชิญองค์ปฏิมา เหนือมัจฉาสนพิธิ พลีบายบูชಾಯาจน ขอพรณพาชธารุก ให้ตก
ในประเทศเกชตรแห่งตนตามปรารถนา เนื่องนามมาพุทพมัพเพศดั่งนั้น หมั้นสมมตสมญา
พุทคันธารราชภูริ มีมามาตรบัดนี้ เพื่อพมัพพระเจ้ากัก่อสร้างสืบมา

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมุนยไสลกสยามินทร์ ทรงพระราชจินตนาการ
ในตำนานเรื่องมัจฉชาติ สามารถรู้เรียกพรธชุกให้ตกในประเทศหนึ่งได้ ทรงทอดพระเนตร
รูปพระคันธารราชภูริ อันนายช่างฉลาดหล่อแต่โบราณ มีอาการดั่งกล่าวแล้ว บ่แคล้วที่จะคลาศ

จึงได้มีพระบรมราชโองการ สारสั่งให้สร้างอย่างยิ่งยง พระองค์หนึ่งใหม่ใกล้ด้วยคำทำงานเงา
เฉลาอาศน์เอี่ยมลลออกตาควรบรูชาสรวมพรรษพิธี และอัญชลีในวันหว่านพืชเป็นปฐมและ
ประนมในขโโลสารณพิธี ดลวันดีเดือนไพศาช ทรงปริตยาคยิ่งงบายบรรจงบรรเจิด เลิศด้วย
สุปพยณูชน เทียรย้อมทานถวายแต่สงฆ์ทรงอุทิศ ส่วนพระราชกุศล แต่สกลเทพยในแหล่งหล้า
ฟ้าเมืองแมน แดนพรหมโกฏิจงสมโมทย์กมลยินดีรับพลีธรรมบรรณาการ มานสุขสัมฤทธิ์
หนึ่งทรงอุทิศพระราชกุศลราศีแต่สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแต่หลัง ๆ อันเสด็จสถิตยัง
พยมหเมท เกษมนิเวศน์ ประเทศทิพยใด ๆ จงมีพระหฤทัยจ้านง ดำรงรับพระราชกุศล สรรพทรง
บำเพ็ญ เป็นที่ชื่นชมบรมสุข ทุกทุกพระเจ้าแผ่นดินฯ

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรเสด็จสถิตตรา
ไชยศวรรย์ กันอาณาจักร รักษาพุทธศาสน์ มีกมลประสงค์จงจะบำรุงผดุงราชฎร์ชาติชีพรามณ
พรหมจรรย์ สรรพสมณเพศให้ไพบุลย์พูนพันเอิญเจริญศุภผลคลโดยจิต ขอพุทธฤทธิ์เทพยอำนาจ
ราชกฤดาภินิหารบุญญาธิการพระมหากษัตริย์แห่งสยามรัฐทุกพระองค์ จงประสิทธิ
ความสมบุรณ์พูนสวัสดิภาพทั่วหล้า ดาลดินฟ้าอุทกธาร เป็นปรกติกการทุกขอมพรรษถ้วน
บรรษัทเกษตรกร อาหารในสรรพกิจ คึดมั่นมุ่งผดุงตน ขววยชวนเร่งริเริ่มเพิ่มโภคผลเพียบเพ็ญ
เป็นทางดำเนิน ดลความเจริญทั่วหน้าตั้งประสงค์เจ้าหล้า สฤษฏ์ได้ทุกสถานถ้วนเทอญฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

กาตาศิมงคล

นโม ตสฺส ภควโต
สุนิพพุตสฺส ตาทิโน
สมมาวิรุฬฺหธมฺมสฺส
สาวกานํ ปรมปราย
ตสฺส ปารมีเตเชน
สทฺธมฺโม อมตปฺพลโ
เกลสสนตาปจฺจุณฺเหปี
โลก รุหฺติ ฐานโส
ตํ โข พุทฺธํ ภควนฺตํ
สสทฺธมฺมํ สสาวกํ
อภิวนฺทีย ปุเชตฺวา
สุเขตเต รตนตฺตเย
โรเปม ปุญฺญพีชานิ
ณฺณสฺส สาธกานิ โน

โลก ทุกขสฺส โลกมฺหา
สมมา นิสรณสฺส จ

นนานุปกาโรปการผลานํ

ยุตตกาลโต
ทิกฺขุธรรมเม สมปราย
อปรายปริเยป จ
ยญฺเจตถ ทิกฺขุธรรมสมิ
ผลานํ สมปทายกํ
ปฺวุตฺตํ ปุญฺญวិขํ ยํ
เหตุ ตํ อิจฺฉิตปฺพลํ
กาลสมมา วิรุฬฺหนฺตุ
มา วินสฺสนนฺตุ สพุทฺโธ
ปฺพุพฺพณฺนาปรณฺณวិชาณี

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ผู้เสด็จนิพพานดีแล้ว ยังมีพระคุณคงที่
มีพระธรรมงอกงามโดยชอบแล้ว
เพราะอันน้ำสืบ ๆ มา แห่งพระสาวกทั้งหลาย
ด้วยเดชแห่งบารมี ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
พระสัทธรรม มีอมตะเป็นผล
ย่อมเจริญขึ้นในโลก แม้อันระงม
ด้วยความแผดเผาแห่งกิเลสตามฐานะ
เราทั้งหลายอภิวาทบูชาแล้ว
ซึ่งพระผู้มีพระพุทธภาคเจ้านั้น
ทั้งพระสัทธรรม ทั้งพระสาวก
ชื่อว่าหว่านพืชคือบุญทั้งหลาย
ในพระรัตนตรัยอันเป็นเขตดี
พืชคือบุญนั้น เป็นเครื่องยังญาณของเรา
ทั้งหลายให้สำเร็จด้วย
ยังความทำที่สุดแห่งทุกข์ในโลก
ให้สำเร็จด้วย ยังความหลีกเลี่ยงออกจากโลก
โดยชอบให้สำเร็จด้วย
พืชคือบุญมอบให้ซึ่งผล เป็นอุประการ
มีประการต่าง ๆ
ตามกาลอันเหมาะ
ในทิกฺขุธรรมด้วย ในสัมปรายภพด้วย
ทั้งในภพต่อ ๆ ไปด้วย
ส่วนพืชคือบุญชนิดใด ๆ มอบให้
ซึ่งผลทั้งหลาย ในทิกฺขุธรรมนี้ที่เรา
ได้หว่านไว้แล้ว
ขอพืชคือบุญนั้น ๆ จงให้ผลที่เราปรารถนาแล้ว
บุพพัตถมพืช และอปรณฺณพืชทั้งหลาย
เหล่าใด ที่กสิกรทั้งหลายหว่านไว้แล้ว
ในทีนั้น ๆ ในสยามรัฐนี้ ขอบุพพัตถมพืช

อิมานี อีทิสานี จ
ยานี อิมสูมี ปวุดตานี
สยยามรฎฐเอ ตีหี ตีหี
ภาสิต์ พุทธเสฏฐเฐน
สจจ์ โลกคควาทีนา
สทธา พืช์ ตโป วุฎฐี
ปญญา เม ยุกนงคค์
หิริ อีสาม โยตต์
สติ เม ผาลปาจัน
กายคุดโต วจิจคุดโต
อาหาเร อูทเรยโต
สจจ์ กโรมี นิททานัน
โสไรจจัน เม ปโมจัน
วิริยเม ธูโรธยห์
โยคกเขมาธิวาหน
คจจติ อนิวตตนตต์
ยตถ คนตวาน โสจติ
เอเวเมสา กสิ กฏฐา
สา โหติ อมตปผลา
เอต กสิ กสิตวาน
สพพทุกขา ปมุจจตีติ
เอเตน สจจวชเชน
ปวุดตา พืชชาติโย
ปุพพพณณา จาปรณณา จ
วิรูหนตฺ ตีหี ตีหี
ราชานกเขตตฎฐตฺสมิ
สพพตถ ฎฐิมณฑล
ปุพพภารผลปนิท
ธรา โหนตเวว สพพโส
ภาสิตา จยิมา คากา
มุคคภเกน สตถุณา
คาโว ตสสฺ ปชายนตติ
เขตตเต วุตต วิรูหติ

และอปรันณพืชทั้งหลายเช่นนี้ เหล่านี้
จงงอกงามดี ตามฤดูกาลเกิด อย่าเสียไป
โดยประการทั้งปวงเลย
คำสัตย์อันพระพุทเจ้าผู้ประเสริฐที่สุด
เป็นอัครวาทีในโลก ได้ตรัสไว้แล้วว่า
ศรัทธาเป็นพืช ตบะเป็นฝน
ปัญญาของเราเป็นแอกและไถ
หิริเป็นงอนไถ ใจเป็นเชือก
สติของเราเป็นผาลและปฏัก
เรากุ้มทางกายแล้ว คุ้มทางวาจาแล้ว
ประหยัดท้องในเรื่องอาหารแล้ว
เราทำสัจจะให้เป็นเหตุการณ์ผด็จ
ความพอใจของเรา คือความพินหน้ำที่
วิริยะของเราเป็นตัวการงาน
ซึ่งนำถึงที่อันเกษมจากโยคะไป
สู่ที่ไม่กลับ
ทีไปถึงแล้วไม่เศร้าโศก
การทำงานนี้ ใครทำได้อย่างนี้
ย่อมเป็นที่ม่อมตะเป็นผล
บุคคลทำนานี้แล้ว
ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้
ด้วยการกล่าวสัตย์นี้
บุพพัฒน์พืช และอปรันณพืช
ทั้งหลายที่หว่านไว้แล้ว
จงงอกขึ้นในที่นั้น ๆ
ต้นไม้ผลทั้งหลาย ในฎฐิมณฑล
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงทรงไว้ซึ่งดอกและผลเป็นกลุ่มข้อ
โดยประการทั้งปวง เทอญ
อนึ่ง คากาเหล่านี้ อันพระศาสดา
ผู้ห้การานเสียซึ่งความใ้ ได้ทรงภาษิตไว้ว่า
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร โคทั้งหลายของ
ผู้้นย่อมตกถูก พืชที่หว่านไว้ในนา

วุดตน์ ผลมสนาติ
โย มิตตานัน ทุพกติ
วิรุฬหุลสนตานัน
นิโครธมิว มาสุโต
อมตตนา นปุตสนหติ
โย มิตตานัน ทุพกติ
เอเตน จาปี สจฺเจน
ปุตตนา พิชชาติโย
บุพพณฺณา จาปรณฺณา จ
วิรุหนตุ ตฺหิ ตฺหิ
ราชาณกฺเขตตภูตฺสมี
สพฺพตฺถ ภูริมณฺทเล
สมฺบุณฺณา ผลปุปฺเพหิ
ปชายนฺเตวว สพฺพโส
อมฺหากณฺจ มหาราชา
สยาณินฺโท มหิปปติ
รฏฺฐัสมฺมาภิปาเลนโต
สมฺบุทฺทสฺสาปี สาสนํ
ราชาณกฺเขตตภูตฺสมี
สกลे มหิมณฺทเล
สพฺเพสมฺปิ นิवासินํ
ปาณินํ สุขกามินํ
สุขํ วุฑฺฒิํ จ ปตฺเถติ
เวปุลฺลญฺจานุบุพฺพโส
เอเตน จาปี สจฺเจน
ปุตตนา พิชชาติโย
บุพพณฺณา จาปรณฺณา จ
วิรุหนตุ ตฺหิ ตฺหิ
ราชาณกฺเขตตภูตฺสมี
สพฺพตฺถ ภูริมณฺทเล
สมฺบุณฺณา วิปฺลา โหนตุ
สมฺบุชฺชนฺเตวว สพฺพโสติ

ย่อมมองงาม ผู้นั้นย่อม
บริโภคผลแห่งพืชทั้งหลายที่หวานไปแล้ว
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร ศัตรูทั้งหลาย
ย่อมชมเชยผู้นั้นไม่ได้
เหมือนลมรังควานต้นไทร อันมีราก
และลำต้นงอกงามแล้วไม่ได้ฉะนั้น
แม้ด้วยคำสัตย์นี้
บุพพัตถณพืช และอปรัตถณพืช
ทั้งหลาย ที่หวานไว้แล้ว
งอกขึ้นในที่นั้น
ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงสมบุรณ์ด้วยผลและดอก เมล็ด
ออกโดยประการทั้งปวงที่เดียว
ก็สมเด็จพระมหาราชของเรา
ผู้เป็นพระเจ้าแผ่นดินจอมสยาม
ทรงอภิบาลแคว้นแคว้นโดยชอบ
ทั้งพระศาสนาของพระสัมพุทธเจ้าด้วย
ทรงปรารถนาความสุข ความเจริญ
และความไพบูรณ์ โดยลำดับ
แก่ประชาชนแม้ทั้งปวง
ผู้อยากได้ความสุข
อาศัยอยู่ในแดนดิน ทั้งสิ้น
อันเป็นพระราชอาณาเขต
แม้ด้วยคำสัตย์นี้
บุพพัตถณพืช และอปรัตถณพืช
ทั้งหลาย ที่หวานไว้แล้ว จง
งอกขึ้นในที่นั้น ๆ
ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงเป็นพฤษชาติสมบุรณ์ไพบูรณ์
จงถึงพร้อมโดยประการทั้งปวงเทอญ

รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๐๓ - ๒๕๐๔	ม.จ. จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๐๕ - ๒๕๑๒	นายสละ ทศานนท์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	นายแสวง กุลทองคำ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๑๕ - ๒๕๒๒	นายปรีดา กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๓ - ๒๕๒๕	นายเฉลิม อ่างรณาวาสวัสดิ์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๖	นายกังวาล เทพหัสดิน ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๗ - ๒๕๒๘	นายพิสิษฐ์ ศรีผลิน	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๒๙ - ๒๕๓๐	นายยุกติ สาริกะภูติ	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๒๕๓๑ - ๒๕๓๓	นายทวีศักดิ์ เสสเวช	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๓๔ - ๒๕๓๕	นายยุกติ สาริกะภูติ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๖ - ๒๕๓๘	นายสมหมาย สุรกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๙	นายณรงค์ ชูประกอบ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๐ - ๒๕๔๑	นายทวีศักดิ์ เสสเวช	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๒ - ๒๕๔๖	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๗ - ๒๕๕๐	นายบรรพต หงษ์ทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๑ - ๒๕๕๒	นายจรัสธาดา กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๓	นายยุคล ลิ้มแหลมทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๔	นายเฉลิมพร พิรุณสาร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พุทธศักราช	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๕๕	นายศุภชัย บานพับทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๖ - ๒๕๕๘	นายชลลิต ชูขจร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๑	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๒	นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๓	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าข่าว นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๔	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าข่าว นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๕	นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๖	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๗	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๘	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๙	นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก ที่นำเข้าไปพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	น้ำหนัก
๒๕๓๖	๑,๖๗๙ กิโลกรัม
๒๕๓๗	๑,๕๒๖ กิโลกรัม
๒๕๓๘	๑,๕๒๐ กิโลกรัม
๒๕๓๙	๑,๓๖๖ กิโลกรัม
๒๕๔๐	๑,๔๔๒ กิโลกรัม
๒๕๔๑	๑,๔๘๒ กิโลกรัม
๒๕๔๒	๑,๓๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๓	๑,๒๒๕ กิโลกรัม
๒๕๔๔	๑,๗๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๕	๑,๕๕๖ กิโลกรัม
๒๕๔๖	๑,๕๓๔ กิโลกรัม
๒๕๔๗	๑,๖๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๘	๑,๗๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๙	๑,๕๘๔ กิโลกรัม
๒๕๕๐	๒,๐๑๑ กิโลกรัม
๒๕๕๑	๑,๘๙๓ กิโลกรัม

พุทธศักราช	น้ำหนัก
๒๕๕๒	๑,๙๒๐ กิโลกรัม
๒๕๕๓	๑,๗๙๑ กิโลกรัม
๒๕๕๔	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๕๕	๙๐๐ กิโลกรัม
๒๕๕๖	๑,๔๑๗ กิโลกรัม
๒๕๕๗	๒,๐๘๒ กิโลกรัม
๒๕๕๘	๒,๖๙๕ กิโลกรัม
๒๕๕๙	๒,๖๖๗ กิโลกรัม
๒๕๖๐	๒,๘๖๕ กิโลกรัม
๒๕๖๑	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๖๒	๑,๒๐๖ กิโลกรัม
๒๕๖๓	๑,๔๕๘ กิโลกรัม
๒๕๖๔	๑,๓๙๖ กิโลกรัม
๒๕๖๕	๑,๗๒๘ กิโลกรัม
๒๕๖๖	๒,๒๔๔ กิโลกรัม
๒๕๖๗	๒,๗๔๓ กิโลกรัม
๒๕๖๘	๔,๘๘๐ กิโลกรัม
๒๕๖๙	๕,๑๔๗ กิโลกรัม

รายชื่อพระโคแรกนาขวัญและพระโคสำรอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	พระโคแรกนาขวัญ		พระโคสำรอง	
๒๕๓๖ - ๒๕๓๗	เพชร	พลอย	มิ่ง	มงคล
๒๕๓๘ - ๒๕๔๑	รุ่ง	โรจน์	เพชร	พลอย
๒๕๔๒	เพชร	ทอง	โรจน์	พลอย
๒๕๔๓	เพชร	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๔	โรจน์	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๕	เทิด	ทูน	โรจน์	ทอง
๒๕๔๖	โรจน์	ทอง	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๗ - ๒๕๔๘	เทิด	ทูน	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๙	ล้ำ	เลิศ	เทิด	ทูน
๒๕๕๐	เทิด	ทูน	โรจน์	เลิศ
๒๕๕๑	เทิด	ทูน	ฟ้า	ใส
๒๕๕๒ - ๒๕๕๕	ฟ้า	ใส	เทิด	ทูน
๒๕๕๖ - ๒๕๕๗	ฟ้า	ใส	มั่น	คง
๒๕๕๘	เลิศ	ฟ้า	เพิ่ม	พูล
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๑	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๒	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	-	-	-	-
๒๕๖๕	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๖	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๗	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๘	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๙	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

ที่ ๑ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๒ คณะ

เพื่อให้การดำเนินการจัดงานพระราชพิธีดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบผลสำเร็จ อาทิอำนาจตามความในข้อ ๔ ของคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๕๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ จึงแต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๒ คณะ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. คณะทำงานอำนวยการทั่วไป

องค์ประกอบ

๑. นางสาวทัศนีย์ เมืองแก้ว
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้แทนสำนักพระราชวัง	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกองทัพบก	คณะทำงาน
๖. ผู้แทนกองทัพเรือ	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกองทัพอากาศ	คณะทำงาน
๘. ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	คณะทำงาน
๑๐. นายเกียรติศักดิ์ ศิลป์ประดิ่งขันธ์
นายช่างศิลปกรรมอาวุโส กรมศิลปากร	คณะทำงาน
๑๑. นายทรงพล สวยสม
รองอธิบดีฝ่ายบริหาร กรมชลประทาน	คณะทำงาน
๑๒. นายอุดม เจือจันทร์
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๓. นางรัชฎิศา บุญญมณีกุล
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นายกฤษฏิน คำตัน
รองอธิบดีกรมการข้าว	คณะทำงาน

๑๕. นาย ...

๑๕. นายเทวินทร์ นรินทร์	คณะทำงาน
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๖. นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ฟูง	คณะทำงาน
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๗. ผู้อำนวยการกองคลัง	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๘. ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักการเกษตรต่างประเทศ	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒๑. ผู้อำนวยการกองกลาง	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	และเลขาธิการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. เป็นศูนย์กลางอำนาจการ ประสานการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
๒. ประสานการดำเนินงานของคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณตามกรอบวงเงินที่ได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนาจการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙ พิจารณาค่าของงบประมาณค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม (หากมี) ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอต่อ ประธานกรรมการอำนาจการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
๓. จัดเตรียมพวงมาลัยขอพระกร
๔. ประสานงานขอความร่วมมือการจัดเตรียมงานพระราชพิธีฯ
๕. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งพลับพลาที่ประทับ

องค์ประกอบ

๑. นายสมนึก ปราบนอก	ประธานคณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองออกแบบก่อสร้างพลับพลาพิธีและโครงการพิเศษ	
กรมโยธาธิการและผังเมือง	
๒. นายสุริยา สายร่วมญาติ	คณะทำงาน
นายช่างโยธาชำนาญงาน กรมโยธาธิการและผังเมือง	
๓. นายธนวุฒิ ภูชาดา	คณะทำงาน
นายช่างโยธาปฏิบัติงาน กรมโยธาธิการและผังเมือง	
๔. ผู้แทนกองทัพบก	คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกรมช่างโยธาทหารอากาศ กองทัพอากาศ	คณะทำงาน

๖. นาย ...

๖. นายชัยยะ ฝั่งโพธิ์สก คณะทำงาน
เลขานุการกรม กรมชลประทาน
๗. นายมานะ เอี่ยมสะอาด คณะทำงาน
ช่างจัดสถานที่พิธีการ ระดับ ข.๒ และเลขานุการ
กรมโยธาธิการและผังเมือง
๘. นายศักดิ์ชาย ชัยพัฒน์ คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ และผู้ช่วยเลขานุการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการติดตั้งปลั๊กพลาที่ประทับ พร้อมประดับตกแต่งธงชาติและธงตราสัญลักษณ์ให้เสร็จเรียบร้อย
ทันกำหนดวันซ้อมใหญ่ รวมทั้งตกแต่งให้สวยงามสำหรับวันพระราชพิธี
 ๒. จัดเก้าอี้สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ช่างปลั๊กพลาที่ประทับ
 ๓. ติดตั้งกระโจม จำนวน ๘ กระโจม พร้อมประดับกระโจมด้วยผ้าระบายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสวยงาม
 ๔. ดำเนินการติดตั้งเต็นท์นำรถห้องสง
 ๕. จัดเตรียมแผ่นเหล็กรองพื้น (AM - 2) พร้อมจัดวางบริเวณพื้นที่งานพระราชพิธีฯ รวมถึงจัดเก้าอี้สำหรับ
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ช่างปลั๊กพลาที่ประทับ
 ๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบสวนประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 ๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งประรำช้างปลั๊กพลาที่ประทับ โรงพิธีพราหมณ์ โรงพระโค เต็นท์ประชาชน
และห้องประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบ

๑. นายทรงพล สวยสม ประธานคณะทำงาน
รองอธิบดีฝ่ายบริหาร กรมชลประทาน
๒. นายชัยยะ ฝั่งโพธิ์สก คณะทำงาน
เลขานุการกรม กรมชลประทาน
๓. นายนิยม รอดนิศย์ คณะทำงาน
เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กรมปศุสัตว์
๔. ผู้แทนกองทัพอากาศ คณะทำงาน
๕. นายสมชาย ควรบบำรุง คณะทำงาน
ผู้อำนวยการส่วนอาคารสถานที่ที่ ๒ (ปากเกร็ด)
กรมชลประทาน และเลขานุการ
๖. นางสาวสุธาสิณี ชูพรหม คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ และผู้ช่วยเลขานุการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าที่และอำนาจ ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. ติดตั้งประตูผู้เข้าเฝ้าฯ จำนวน ๒ ประตู สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ข้างพลับพลาที่ประทับข้างละ ๑ ประตู ติดตั้งโรงพิธีพราหมณ์ โรงพระโค เดินที่ประชาชน และห้องประชาชนสัมพันธ์ ให้เสร็จเรียบร้อยทันกำหนดวันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีฯ
๒. ติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่ห้องแต่งตัวพระยาแรกนา เทพี และห้องประชาชนสัมพันธ์
๓. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คณะทำงานฝ่ายจัดท่าลานแรกนา

องค์ประกอบ

๑. นายสุริยะ คำปาง
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	ประธานคณะทำงาน
๒. นางดวงสมร พุฒพิภูล
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่
และวิศวกรรมเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๓. นางสาวนันทวัน ทองเบญญ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๔. นายธนศักดิ์ วิวัฒนาวิช
ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพระราชดำริ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นางสาวอรุณ แก้วขาว
ผู้อำนวยการกลุ่มเกษตรชลประทาน
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นางมุสตี ศรีสัมพันธ์
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นางณภัทร ศักดิ์สุวรรณ
เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายเอกราช บุญล้อมรักษ์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. นายไพรุ้ง บุญเลิศ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นายเอกชัย กั้นขาว
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน

๑๑. นาย ...

๑๑. นายชัชวรินทร์ แสงเจริญ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นายเอกสิทธิ์ ระกา
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นายทศพร เขาวีวิเศษ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นายธนศ จันทรอินทร์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายนิรัช สุขอนันต์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นายธนกร เกษดี
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นายพีส คุณดี
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นายรัชชานนท์ สิทธิวงค์
นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. ว่าที่ร้อยตรีฉัตรพร ฤทธายวงค์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นายณัฐพล พุ่มโกสม
เจ้าพนักงานธุรการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. นายอดิเรก สุประไธร
พนักงานขับรถยนต์
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๒. นายกิติกร เดชะพูน
พนักงานขับรถยนต์
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๓. นายเกียรติศักดิ์ ศิลปะประดิษฐ์
นายช่างศิลปกรรมอาวุโส
กรมศิลปากร	คณะทำงาน
และเลขานุการร่วม

๒๔. นาย ...

๑๑. นายปรีช นามพิมาย
นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นายณัฐพล สุทธิบุญ
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวอนัญญา รักงาม
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวรวงคณา ศรีพลประเสริฐ
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายภูมินทร์ ภูสุข
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวโอลดา ไชยชนะ
นักวิชาการพัสดุ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางอัจจิมา หินสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบงานคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ประสานกรมสวัสดิการทหารบกและกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อเตรียมการติดตั้งกระโถนตามแผนผังที่กำหนด
๒. จัดหาอุปกรณ์ เช่น แก้ว อี พัดลม โต๊ะ เครื่องปรับอากาศ เต็นท์ เพื่อติดตั้งบริเวณบนพลับพลาที่ประทับ และหลังพลับพลาที่ประทับ กระโถน โรงพิธีพราหมณ์ หน่วยประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยการ เต็นท์ประชาชน พร้อมจัดทำป้ายชื่อตามแผนผังที่กำหนด
๓. จัดหาอุปกรณ์ แก้ว อี พัดลม ข้างโรงพิธีพราหมณ์ ในวันซ้อมย่อยและวันซ้อมใหญ่
๔. จัดหาพัดลมบริเวณโรงพระโค
๕. จัดการดูแลทำความสะอาดห้องสุขาบริเวณข้างโรงพิธีพราหมณ์และโรงพระโค
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพระโค

องค์ประกอบ

๑. นายอุดม เจือจันทร์
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวมุขสุดา เรืองกรี
นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๓. นายชาคริต บุตรรักษ์
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๔. นายภาณุพัฒน์ ฉายจรรยา
เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๕. นายนิยม รอดนิตย์
เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน

๖. นาย ...

๖. นายพงศกร ตามาบุตร เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๗. นายสมชาย แพทย์วงศ์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๘. นายธนากร ทับทิมทอง เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๙. นายภาณุวัฒน์ บุญนิยม เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๐. นายเผด็จ ชมเขย เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๑. นายมนท มุสิกรักษ์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๒. นายวิทยา เปรมวินัย เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๓. นายจิติ นุชย์มัยย่อง นักวิชาการสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๔. นายอริชิต ศัมภูพันธุ์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๕. นายภาณุวัตร เบ็ญจะชาติ พนักงานขับรถยนต์ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๖. นายภูธน พันธุ์ทับทิม เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๗. นายสุทิน แก่นจันทร์ พนักงานผู้ช่วย กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๘. นายสรวุฑ พันธุ์แสงสวัสดิ์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๙. นายพีระพงษ์ สาราญทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรี กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดูแลพระโคให้มีพละนามัยสมบูรณ์ และแข็งแรง
๒. ฝึกซ้อมพระโคเพื่อให้เข้ามาร่วมในวันช่อมโหล และในวันพระราชพิธี
๓. นำพระโคมาเลี้ยงบริเวณสนามหลวง เพื่อให้เกิดความเคยชิน
๔. ดูแล/ป้องกันกษิรบาปไม่ให้เข้าไปในลานแรกนาระหว่างงานพระราชพิธี
๕. เตรียมพระโคและน้ำล้างมือให้พระยาแรกนาล้างมือ เพื่อให้พระโคตมน้ำในวันสวนมนต์เริ่มการพระราชพิธี
ที่ชมงคล ช่วงเย็น ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. คณะทำงาน ...

๗. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมคັນไถ

องค์ประกอบ

๑. นายวีรศักดิ์ บุญเจริญ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	ประธานคณะทำงาน
๒. นางคันสนีย์ เกษตรสินสมบัติ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๓. นายศตวรรษ พรหมอภัยพงศ์
เลขาธิการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๔. นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นางสาวนวิรัตน์ กวินพิศุทธิ์
ผู้อำนวยการกลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นางสาวกนิษฐา วรรณชาติ
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยเทคโนโลยีรังสี กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นางศิริรัตน์ เทพวาที
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายณัฐสิทธิ์ ปานลิตร์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. นายชัยวัฒน์ อยู่นันท์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวจิตตะ นิยะมะ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นายวิษณุ เมืองทิพย์
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวสาวิตรี จันทรมณี
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวพีรณชต์ พุฒตาล
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวศุชาพัทธ์ บุญชื่น
เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายธนกฤต ศุภเอกฉันท์
นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นายสุรเชษฐ์ ชมเงิน
นักวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวหทัยรัตน์ พลชาตรี
นักวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นายณัฐวัฒน์ พุ่มโกสุ่ม
นายช่างเทคนิค กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน

๑๙. นาย ...

๑๙. นายสุทธิพงษ์ มะเตี๋ยทอง
นายช่างเทคนิค กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นายกฤษฏา กระจำจิตร
เจ้านักงานการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. นายพีระยุทธ สงเชื้อ
เจ้านักงานการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๒. นายกันตวัฒน์ภูรี เพ็ชรวิจิตร
เจ้านักงานธุรการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๓. นายณัฐเบส ชมคง
พนักงานขับรถยนต์ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๔. นายอริญ บุญยัง
พนักงานขับรถยนต์ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๒๕. นายยุทธการ กองวงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการศัตรูพืชหลังการเก็บเกี่ยว กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๒๖. นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางสาวพนิตนาถ มิ่งมูล
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ซ่อมแซมปรับปรุงคันไถให้มีสภาพดีมีสภาพพร้อมใช้งาน
 ๒. ขนย้ายคันไถ และจัดเตรียมคันไถเพื่อเข้าร่วมวันซ้อมใหญ่ วันซ้อมย่อย และงานพระราชพิธีฯ
 ๓. จัดเจ้าหน้าที่บอกรอบไถหว่าน
 ๔. ดูแลและรักษาคันไถหลังจากการใช้งานพระราชพิธีฯ
 ๕. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 ๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๘. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพันธุ์ข้าวพระราชทานและพันธุ์พืช

องค์ประกอบ

๑. นายกฤษฏิน คำตัน
รองอธิบดีกรมการข้าว	ประธานคณะทำงาน
๒. นางกรนิศ ตั้งคณาทรัพย์
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ
กรมการข้าว	คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา
กรมการข้าว	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง
กรมการข้าว	คณะทำงาน

๕. ผู้อำนวยการ ...

๕. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท
กรมการข้าว คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา
กรมการข้าว คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง
กรมการข้าว คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย
กรมการข้าว คณะทำงาน
๙. นางสาวนิภาภรณ์ พรรณรา
ผู้อำนวยการกองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช
กรมวิชาการเกษตร คณะทำงาน
๑๐. นางสาวศุภวรรณ มาตหมาย
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารโครงการและวางแผนการผลิต
กรมวิชาการเกษตร คณะทำงาน
๑๑. นางสาวศิริพร หันรุ่งษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ
กรมวิชาการเกษตร คณะทำงาน
๑๒. นางสาวณัฐภาวินัญ จันทร์ลา
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
กรมวิชาการเกษตร คณะทำงาน
๑๓. นางสาวคันสนีย์ มาใหม่
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กรมการข้าว คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๔. นางสาวกรกช ภูมิถาวร
นักวิชาการเกษตร
กรมการข้าว คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นายเกษม เทียงธรรม
นักวิชาการเกษตร
กรมการข้าว คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
- หน้าที่และอำนาจ**
๑. ขอพระบรมราชานุญาตพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานมาใช้ในงานพระราชพิธี
 ๒. ส่งมอบพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานให้กับคณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบทรงปลูกข้าว
 ๓. จัดพันธุ์พืช ๔๐ ชนิด เพื่อนำเข้าประกอบพระราชพิธีฯ ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 ๔. นำเมล็ดพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน มาคัดทำความสะอาด
 ๕. แจงรายชื่อและจำนวนพันธุ์ข้าวให้กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำลงในสุจิบัตร
 ๖. จัดอาหารเลี้ยงทายพระโค ๒ ส้ารับ มอบให้พราหมณ์ในวันพระราชพิธีฯ ชิมมงคลจรตพระนั่งคัลแรกนาขวัญ ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง

๗. กำกับ ...

๗. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป

๘. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙. คณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบกระบุงข้าวและเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทาน

องค์ประกอบ

๑. นายกลุษาภิน คำตัน รองอธิบดีกรมการข้าว	ประธานคณะทำงาน
๒. นายมงคล จันทร์ประทีป ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการผลิตข้าว รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๓. นางสาวอรสา ชัดสากาญจน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๔. นางสาวชิตัมพร สุทธิฤทธิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๕. นางสาวปริญดา ศรีรัตน์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๖. นางสาวดวงพร อังสุมาลี นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๗. นางสาวฤทัยรัตน์ ยศโชติ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๘. นางสาวศิริพร หาญนันทวิวัฒน์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๙. นายกิตติพงษ์ สอาดกิตินันท์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๐. นายกิตติ์กำธร สงวนคัมภรณ์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๑. นายปรกรณ์ศิริ บั้งทอง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน

๑๒. นางสาว ...

๑๒. นางสาวภัทรส จันทร์เพ็ญ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวพรทิพย์ แซ่ลิ้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๔. นายธนกร ศรีวิมล นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๕. นายเกรียงไกร แสงไข นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวรังสิณี ประเสริฐวัฒนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๗. นายทินวัฒน์ ภารสมบุรณ์ นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวญาณิภานต์ จิตริชัย พนักงานธุรการ ส ๓ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๙. นายวิชัย จักวีวิเชียร นายช่างเครื่องกล กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๐. นายสังคม แจ่มจำ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวศิริลักษณ์ แจ่มจำ เจ้าหน้าที่ธุรการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๒. นายพรนิมิต รวยกร พนักงานขับรถยนต์ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๓. นายเกรียงศักดิ์ สุขสุชิต พนักงานขับรถยนต์ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๔. นายจามีกร ศรีสุมล นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๕. นาย ...	

๒๕. นายวิฑูรย์ สอนอ่อน

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว

คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดเตรียมกระบุงข้าวสำหรับใช้ในการฝึกซ้อมของพระยาแรกนา และเทพีคู่หาบทอง - คู่หาบเงิน
๒. จัดเตรียมพันธุ์ข้าวที่ใช้ในวันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเข้าทำพิธีในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๓. จัดเตรียมกระบุงข้าว คู่หาบทอง คู่หาบเงิน และเจ้าหน้าที่ในวันพระราชพิธีที่ขมกมลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๔. จัดเจ้าหน้าที่ดูแลกระบุงข้าวในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๕. นำกระบุงข้าวติดตามพระยาแรกนาไปประกอบพิธีไถหว่านแปลงนา ในพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
๖. นำพันธุ์ข้าวที่บรรจุซองแล้วส่งมอบให้เจ้าหน้าที่รับรองผู้เข้าเฝ้าฯ ในงานพระราชพิธีฯ
๗. จัดสรรพันธุ์ข้าวให้จังหวัดต่าง ๆ ใช้เป็นข้าวปลูกต่อไป
๘. จัดเตรียมถุงเงิน - ถุงทอง สำหรับใส่เมล็ดพันธุ์ข้าวจากพระราชพิธีฯ ท้องสนามหลวง และแปลงนาสาธิตในสวนจิตรลดา เพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย
๙. จัดเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับเกษตรกรที่จะต้องเข้าเฝ้าฯ ถวาย
๑๐. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๑๑. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๐. คณะทำงานฝ่ายฝึกซ้อมพระยาแรกนา เทพี คู่เคียง และผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภรณ์พร้อมทั้งอำนวยการความสะดวกพระยาแรกนา

องค์ประกอบ

๑. นางสาวณัฐมล สงวนวงศ์	ประธานคณะทำงาน
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. ผู้แทนสำนักพระราชวัง	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนโรงเรียนทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์	คณะทำงาน
๔. อธิบดีกรมการข้าว	คณะทำงาน
๕. นางณัฐฉัย กาทหลง	คณะทำงาน
รองอธิบดีกรมหม่อนไหม	
๖. นางสาวฉันทิสา อารีเสวต	คณะทำงาน
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ	
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
๗. นางสาวอภิชนา พุฒแสง	คณะทำงาน
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	
๘. นางสาวพรจิตรา จันทร์เจริญ	คณะทำงาน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๙. นางสาว ...	

๙. นางสาวศรียุญา ทองคำ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวชนิษฐา ทิรัญสุทธิ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวอมรรัตน์ แสงงโสภา
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๑๒. นางเปรมิกา กมลาศสกุล
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
สำนักบริหารกลาง กรมหม่อนไหม	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวชลธิชา ทองอ่อน
นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวปนัดดา เปี่ยมมอญ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวภัทรปภา มินรินทร์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวฉิรดา วงษ์กุดดะลา
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาววารภรณ์ วิสัยมาตย์
เจ้านักงานธุรการชำนาญงาน
กรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นายสุพจน์ แก้วปินตา
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มบริการงานช่างเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. นายศราวดี หมวดชาติ
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวพนิดา เปศรี
นักวิชาการพิเศษชำนาญการ
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวเทพวัลย์ นาคประเสริฐ
ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
	๒๒. นาย ...

๒๒. นายวันปิยะ วาทิน นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นายศักดิ์ชัย ชัยพัฒนา นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวสุธาสิณี ชูพรหม นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายสิทธิศักดิ์ หนูเปีย เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ทำหนังสือขอรับเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภมจากสำนักพระราชวัง และนำส่งสำนักพระราชวัง เมื่อเสร็จพระราชพิธี
๒. ปฏิบัติหน้าที่รับพระแสงปฏิภมจากพระยาแรกนาและนำเข้ากระบวนแห่พระยาแรกนา ในวันพระราชพิธี พิษณุมงคลพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๓. จัดเตรียมชุดเที
๔. จัดเตรียมชุดพระยาแรกนา และนัดหมายเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังมาแต่งตัว พระยาแรกนา เทีพร้อมจัดรถยนต์รับ - ส่ง
๕. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในการประกอบพระราชพิธีพิษณุมงคลในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๖. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในระหว่างการถวายบังคมอติตสมเด็จพระบูรพมหากษัตริราชชน ปราสาทพระเทพบิดรในพระบรมมหาราชวัง
๗. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาตั้งแต่เริ่มพระราชพิธี ณ โรงพิธีพราหมณ์ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวงจนเสร็จพระราชพิธี ในพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
๘. จัดทำหลักเกณฑ์คุณสมบัติ ประกาศรับสมัคร และสรุปรายชื่อผู้ทำหน้าที่ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา
๙. จัดเตรียมและอำนวยการฝึกซ้อมให้แก่พระยาแรกนา เทีคู่หาบทอง คู่หาบเงิน ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา พร้อมจัดกระบวนแห่
๑๐. จัดทำขั้นตอน แนวทางและวิธีการปฏิบัติงานของผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา
๑๑. ประสานงานขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง ฝึกซ้อมการเข้าเฝ้าฯ ของพระยาแรกนา และเที คู่หาบทอง คู่หาบเงิน ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพิธีโลหว่านบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๑๒. จัดทำหนังสือขอสนับสนุนทหารฝึกผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ คู่เคียงพระยาแรกนาในวันซ้อมย่อย และซ้อมใหญ่ ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๑๓. สนับสนุนอาหารเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการการประชุมเตรียมการถวายความปลอดภัย
๑๔. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาทำพิธีโลหว่านในลานแรกนาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพิษณุมงคลพระนังคัลแรกนาขวัญ

๑๕. กำกับ ...

๑๕. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป

๑๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๑. คณะทำงานฝ่ายฝึกซ้อมเกษตรกรผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัล และนำเกษตรกรเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ

องค์ประกอบ

๑. นายฤกษ์ อุดมทะเลทิน
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. นายประวัติ แดงบรรจง
รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๖. นางพิสมัย อรรถธรรมสุนทร
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๗. นายรุ่งโรจน์ สรวุฒิพิบูลย์
ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. นายพิษณุ พินรอด
ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๙. นายอนุรัตน์ เลื่อนลอย
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๐. นายอนุกุล สังข์ศิริ
ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวจิราภรณ์ คำบาง
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากรสหกรณ์
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๒. นายณรงค์ ยี่หวา
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากร
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๓. นางสาววิลาวัลย์ แก้วเกาะสะบ้า
ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๒๐
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน

๑๔. นางสาว ...

๑๔. นางสาวอารีสา ตันขจจินะ
ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นางเนาวรัตน์ เอื้ออารักษ์พงษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากลุ่มเกษตรกร
กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๖. นางปณยุษฐ วงศรวรกุล
ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาววิสาข์ คนเงิน
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวลี รูปสม
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวขวัญชนก สีทองแจ้ง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวพันธ์ทิพย์ คำศรีสุข
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวมณีวงศ์ อ่อนน้อม
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๒. นายสรวิทย์ วิจิตรอินทรามาศ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๓. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๔. นางสาววิชาวราภรณ์ นาท่อม
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๕. นายสุรโกศล ศรีเอี่ยม
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๖. นายสุภาพ บุญประคอง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน	คณะทำงาน
	๒๗. นาย ...

๒๗. นายณัฐนันท์ เวสประศาสน์
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
กรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๘. นางพรศิริ เมืองปิง
ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
กรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะทำงาน
และเลขานุการ
๒๙. นางสาวมลภัช พิทักษ์ธฤติกุล
นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวศิริขวัญ ศักดา
นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวชัชฎาภรณ์ ทองประยูร
นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ทำหนังสือแจ้งเกษตรกรให้มาฝึกซ้อมเตรียมเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๒. ฝึกซ้อมเกษตรกรเข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๓. จัดเจ้าหน้าที่สนับสนุนในพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่เกษตรกร
๔. ควบคุมดูแลเกษตรกรในการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๕. นำเกษตรกรร่วมงานพระราชพิธีฯ โดยประสานกันระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหัวหน้าฝ่ายออกบัตรเชิญ
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๒. คณะทำงานฝ่ายจัดทำสูจิบัตร และเครื่องหมายผู้เข้าร่วมงาน

องค์ประกอบ

๑. นางจัญจิตา บุญญณีนีกุล
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวสุจิตรา กิจเจริญ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะทำงาน
กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
กรมส่งเสริมการเกษตร
๔. นายณัฐ โยธราชักษ์
นายช่างพิมพ์อาวุโส
กรมส่งเสริมการเกษตร

๕. นาย ...

๕. นายวรธนวิทย์ เฉลยผล
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๖. ผู้แทนกองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๗. นางลลิตา สัทมนวัน
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๘. นายสุรนนท์ หล้าวี
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
และเลขานุการ
๙. นางสาวฉัตรประภา ศรีสวัสดิ์
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำคู่มือ บัตรเชิญภาษาไทย บัตรติดรถยนต์ และแผนผังงานพระราชพิธีฯ
๒. จัดทำเครื่องหมายผู้เข้าร่วมบริเวณงานฯ เครื่องหมายเจ้าหน้าที่ ปกป้องแขนงภาพและยารักษาการณ
๓. จัดส่งรายการตามข้อ ๑ และ ๒ ให้กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๓. คณะทำงานพิธีบวงสรวง

องค์ประกอบ

๑. นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง ประธานคณะทำงาน
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. ผู้อำนวยการกองคลัง คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเลขานุการ
๓. นางสาวจินตนา โกลมศิริฎ คณะทำงาน
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นางดลนภา เกิดไทย คณะทำงาน
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีอาวุโส และผู้ช่วยเลขานุการ
๕. นางสาวสุธาสินี ชูพรหม คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ และผู้ช่วยเลขานุการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๖. นาย ...

๖. นายสิทธิศักดิ์ หนูเปีย
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๗. นางสีลสุธา เพ็ชรคุ้ม
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการวางแผนและจัดเตรียมการประกอบพิธีบวงสรวงให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๔. คณะทำงานฝ่ายจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

องค์ประกอบ

๑. นายกฤษฏิ์ คำตัน
รองอธิบดีกรมการข้าว ประธานคณะทำงาน
๒. นายสุรินทร์ คำตัน
เจ้านักงานสุรการปฏิบัติงาน
กองประชาสัมพันธ์ กรมการข้าว คณะทำงาน
๓. นายรักศักดิ์ รักเดช
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี คณะทำงาน
๔. นายธนภัทร รักดีสังข์
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
กองประชาสัมพันธ์ กรมการข้าว คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการช่วยพระยาแรกนาทำพิธีไถหว่านในลานแรกนาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๕. คณะทำงานฝ่ายอัญเชิญอาหารเสวยทวยพระโค

องค์ประกอบ

๑. นายอุดม เจือจันทร์
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ประธานคณะทำงาน
๒. นายเจริญดี วรุฒิ
นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์ คณะทำงาน
๓. นายฉัตรชัย สืบคำ
นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์ คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และ ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. เป็นผู้เชิญอาหารเสวยถวายพระโค ๗ อย่าง คือ ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา เหล้า น้ำ และหญ้าตั้งเสวยพระโค หลังจากทำพิธีไถหว่าน พร้อมร่วมวันซ่อมย่อย วันซ่อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๖. คณะทำงานฝ่ายจัดทำคำทำนายของโหราหลวง

องค์ประกอบ

๑. นายอภัย สุทธิสังข์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. นายพิสันต์ วรรณบุตร
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๓. นางสาวเยาวมาลย์ กสิบบัว
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. นางสาวนัชชานันท์ คำจิตตะ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. นายอาทิตย์ คงเพชร
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๖. นางสาวอรณัฐ หันใจ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๗. นายจำเริญ ระอเอี่ยม
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. นายรัชนัย ประสงค์โค
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๙. นางสาวกุสุมาลย์ ป้อมอารีย์
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. นางสาวสุรวิรัตน์ วรรณบุตร
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. ประสานกับฝ่ายฝึกซ้อมเกษตรกรฯ เพื่อจัดทำคำกราบบังคมทูล
๒. ประสานงานกับโทรทัศน์ นำคำทำนายเสี่ยงทายผ้านุ่ง และพระโคกนัลย เพื่อใช้ในการนำความกราบบังคมทูล
๓. จัดพิมพ์คำทำนายแจกให้แก่สื่อมวลชน ในวันพระราชพิธีที่ขมกลจรถพระนั่งคัลแรกนาขวัญ
๔. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๗. คณะทำงานฝ่ายออกบัตรเชิญ ต้อนรับ และรับรองผู้เข้าเฝ้าฯ

องค์ประกอบ

๑. นางสาวณมล สวงวงศ์	ประธานคณะทำงาน
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ	คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกองทะเบียนประวัติอาชญากร	คณะทำงาน
สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ	
๖. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกรมการข้าว	คณะทำงาน
๘. นายปกรณวัฒน์ ณัฐธนาปฏิภาณ	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส	
กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมประมง	
๙. นางสาวสิริบงอร เขียวชาติอนันต์	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	
สำนักงานเลขาธิการกรม กรมพัฒนาที่ดิน	
๑๐. นางสาวณิชน พงนา	คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
๑๑. นางสาวเขาวนาด พฤทธิเทพ	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองวิจัยพัฒนาพืชเศรษฐกิจใหม่	
และจัดการก๊าซเรือนกระจก	
กรมวิชาการเกษตร	
๑๒. นางสาวอติติยา แก้วประดิษฐ์	คณะทำงาน
นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ	
กรมวิชาการเกษตร	
๑๓. นางสาวกรณา วงศ์สุวรรณ	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	
กรมส่งเสริมการเกษตร	

๑๔. ผู้แทนกรม ...

๑๔. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายบุญญฤทธิ์ นิ่มสกุล เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวสาวิตรี กุ์ทอง เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวกันธิชา บุญโต นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นางสาววรรณพร จันทร์สุวรรณ เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และรับเรื่องร้องเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๓. นายบัญชา ศิริวัฒน์ตระกูล หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๔. นางสาวชนิษฐา จันทร์ซจร เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๕. นายรังสรรค์ นฤมิตญาณ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สถาบันเกษตรกรบริการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๖. นางสาวสุกฤตา พงศาปาน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักการเกษตรต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักการเกษตรต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
	๒๙. ผู้อำนวยการ ...

๒๙. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวชุตีวรรณ สูงศักดิ์
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

หน้าที่และอำนาจ

๑. ออกบัตรเชิญภาษาต่างประเทศ พร้อมนำส่งให้กรมพิธีการทูต เชิญทูตานุทูตประเทศต่าง ๆ
 ๒. ออกบัตรเชิญชาวต่างประเทศที่ทำงานด้านการเกษตรในประเทศไทย
 ๓. ออกบัตรเชิญภาษาไทย พร้อมนำส่งบัตรเชิญภาษาไทยแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งภายใน และภายนอกสังกัด
 ๔. ตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วมงานที่แน่นอน
 ๕. รับผิดชอบรายชื่อผู้ร่วมงานพระราชพิธี พิษณุโลกจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และนำไปแจกจ่ายในบริเวณงานพระราชพิธี
 ๖. ต้อนรับและรับรองผู้เข้าเฝ้าฯ บนลัทธิพลที่ประทับ และตามกระโจมต่าง ๆ
 ๗. แจกสูจิบัตรและผู้ชวให้ผู้เข้าเฝ้าฯ ในวันพระราชพิธี โดยประสานกับฝ่ายรับผิดชอบกระเบื้องชว
 ๘. แจกเอกสารภาษาอังกฤษและของพันธุชว ให้ผู้เข้าเฝ้าฯ ในวันพระราชพิธี
 ๙. แจกเอกสารภาษาอังกฤษแก่คณะทูตานุทูตบนลัทธิพลที่ประทับ
 ๑๐. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 ๑๑. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๔. คณะทำงานฝ่ายถวายความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวก การจจรราชพระราชพิธีพิษณุโลกจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๔**

องค์ประกอบ

๑. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 ๒. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล
 ๓. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๑
 ๔. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจรจร
 ๕. ผู้แทนกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
 ๖. ผู้แทนกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน
 ๗. ผู้แทนกองบังคับการสืบสวนสอบสวน
 ๘. ผู้แทนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม
 ๙. ผู้แทนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
 ๑๐. ผู้แทนฝ่ายอำนวยการ ๓ กองบังคับการอำนวยการกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ประธานคณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ภารกิจ รักษาความปลอดภัย ถวายความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกการจจรราช
๒. จัดรณนำชวบนพระยาแรกนา และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่วันช้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีฯ รวมทั้งจัดรณนำกระเบงชว
๓. แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร

๔. กำกับ ...

๔. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงาน
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๑๙. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมรถยนต์ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๔ องค์ประกอบ
๑. นายเทวินทร์ นรินทร์	ประธานคณะทำงาน
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. ผู้แทนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๓. นายอุทัย ไชยนอก	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการส่วนยานพาหนะและขนส่ง กรมชลประทาน	
๔. นายสมโภช รัตเสรัฐ	คณะทำงาน
นายช่างเครื่องยนต์	
สำนักงานเลขาธิการกรม กรมประมง	
๕. นายพีรวัฒน์ กุญชร	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มสารบรรณ	
สำนักงานเลขาธิการกรม กรมพัฒนาที่ดิน	
๖. นางสาววิริยาภรณ์ ศรีดีนทอง	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	
๗. นางสาวชญัญญาภัค ต้นโน	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
๘. นางสาวปีทมา กู๋กิ่ง	คณะทำงาน
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ	
สำนักบริหารกลาง กรมหม่อนไหม	
๙. นายศักดิ์รินทร์ วงษ์ด้วง	คณะทำงาน
เจ้าหน้าที่ธุรการ	
สำนักบริหารกลาง กรมหม่อนไหม	
๑๐. นางเพ็ญศรี ขวมนานท์	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	
สำนักงานเลขาธิการกรม	
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๑. ผู้แทนกองการเจ้าหน้าที่	
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๒. ผู้อำนวยการกองคลัง	คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	และเลขาธิการ
๑๓. นางกัญนิภา ศรีจิตต์	คณะทำงาน
นักวิชาการพัสดุนานาชาติพิเศษ	และผู้ช่วยเลขาธิการ
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๔. นางสาว ...

๑๔. นางสาวเลิศขวัญ ต้นสกุล
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นายคุณากร มากอเนก
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นายพงษ์นรินทร์ ศิวกุลกัธร
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดรถยนต์สำหรับพระยาแครงนา และเทพี เพื่อเข้าประกอบพิธีในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
 ๒. จัดรถยนต์รับ - ส่ง อำนวยความสะดวกเทพี เพื่อเตรียมตัวก่อนเริ่มและหลังเสร็จสิ้นพระราชพิธีฯ
 ๓. จัดรถยนต์สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแครงนา และเทพี จากบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา และกลับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ๔. ทำหนังสือถึงส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อขอใช้รถยนต์สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแครงนา และเทพี
 ๕. จัดทำหมายเลขติดรถยนต์
 ๖. จัดทำหนังสือขอทราบรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแครงนาไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมทั้งแจ้งข้อปฏิบัติในการติดตามพระยาแครงนา
 ๗. จัดทำหนังสือแจ้งรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแครงนาไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อพนักงานขับรถยนต์ และหมายเลขทะเบียนรถยนต์
 ๘. แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร
 ๙. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
๑๐. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒๐. คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ และประสานงานสื่อมวลชน

องค์ประกอบ

๑. นายเทวินทร์ นรินทร์
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจสันติบาล
คณะทำงาน
๓. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
คณะทำงาน
๔. ผู้แทนโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย
คณะทำงาน
๕. ผู้แทนสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
คณะทำงาน
๖. ผู้แทนสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์
คณะทำงาน
๘. ช่างภาพสำนักพระราชวัง
คณะทำงาน
๙. ช่างภาพของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ได้รับมอบหมาย
คณะทำงาน

๑๐. นาย ...

๑๐. นายเชิดศักดิ์ วังทอง
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นายอัยภูววุฒิ ทรัพย์เฉลิม
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นายพัลลภ ธาณี
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นายณัฐพงษ์ ทาโคตร
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นายศุภฤกษ์ อินต๊ะ
นายช่างเทคนิคปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายบุญญาพัฒน์ เทียงประเทศ
นักประชาสัมพันธ์ กองพัฒนาศึกษาพัฒนาการมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๖. นายยุทธนา เสมาคำ
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวทวยรัตน์ มหายศปัญญา
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวดาวเรือง ทองเขียว
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๙. นางรุ่งตะวัน พร้อมพานิชย์
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นายธนวัฒน์ บุญอนันต์
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวนลิน เทียมกลิน
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวรัชฎา เพชรเกตุ
นายช่างภาพชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๓. นายวีระ คำกอง
นายช่างภาพชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน

๒๔. นางสาว ...

๒๔. นางสาวพิชณภรณ์ ตำริรัมย์
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๕. นางสาววิภาวี รื่นกลิ่น
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๖. นางสาวรัชชิตา ทาระกาล
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๗. นายศรีณยุทธ พรหมนิมิต
นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๘. นายพีรสิขณ์ คุณาประดม
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๙. นายธีรพล พันธุ์เปรม
เจ้าหน้าที่การตลาด ๔
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร คณะทำงาน
๓๐. นายสุเมธ เป็นแรง
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๑. นางสาวชัญญาพัชร สิริกุลพัชร
นักประชาสัมพันธ์ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๒. นายพีรพัฒน์ ตูวิเชียร
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๓. นางสาวชัชภา ไวนิทร
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๔. นายบุญฤทธิ์ งามเงินวรรณ
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ กองเกษตรสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๕. นายบุญญาพัฒน์ เทียงประเทศ
นักประชาสัมพันธ์
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ คณะทำงาน
๓๖. นายธงชัย สาลี
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
กรมปศุสัตว์ คณะทำงาน

๓๗. นาย ...

๓๗. นายสุกฤษฏ์ ธีรรัฐสารพงศ์
นายช่างภาพปฏิบัติงาน
กรมชลประทาน
คณะทำงาน
๓๘. นายสมิต เล็กสมฤทธิ์
นายช่างภาพปฏิบัติงาน
กรมชลประทาน
คณะทำงาน
๓๙. ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
๔๐. นางสาวสติมา ศรีนคร
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และผู้เชี่ยวชาญการ
คณะทำงาน
๔๑. นายศุภชัย แก้วลอยมา
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และผู้เชี่ยวชาญการ
คณะทำงาน

หน้าที่และอำนาจ

๑. ประสานสัมพันธ์งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญผ่านสื่อมวลชน
๒. บันทึกภาพนิ่ง และวีดิทัศน์ตลอดงานพระราชพิธีฯ รวมถึง การเตรียมงานพระราชพิธีฯ
๓. อำนาจการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
๔. อำนาจการดำเนินการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกภาพ และรักษาความปลอดภัยในการบันทึกภาพ
๕. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบันทึกเทปคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีในวันเกษตรกร
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานผู้อำนวยการทั่วไป
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒๑. คณะทำงานฝ่ายจัดเครื่องเสียง และวิทยุสื่อสาร

องค์ประกอบ

๑. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
ประธานคณะทำงาน
๒. นายสันทล ชาญศิริรัตน
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร
คณะทำงาน
๓. นายกัมปภพ ศิริปัญญา
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร
คณะทำงาน
๔. นายชายชาญศึก สิทธิรัตน์
นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร
คณะทำงาน
๕. นายณัฐธีร วรฤทธิ์นาโรจน์
นายช่างไฟฟ้าอาวุโส กรมประชาสัมพันธ์
คณะทำงาน
๖. นายอัครเดช จันทร์เต็ม
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์
คณะทำงาน

๗. นางสาว ...

๗. นางสาววิภาณี ผาติวิทย์
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๘. นายภูริช สุขรินทร์
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๙. นายอักรพงศ์ สอนอุ้น
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๐. นายทรงยศ แสนเทพ
นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๑. นายวิทธิธร วีระธนโรจน์
นายช่างไฟฟ้าปฏิบัติงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๒. นายกิตติศักดิ์ นุศรี
นายช่างไฟฟ้า กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๓. นายจักรพันธ์ เกตุแก้ว
นายช่างไฟฟ้า กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๔. นายฐิติพงษ์ ดาวเรือง
นายช่างไฟฟ้า กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๕. นายอรุณภูมิ ศรีสมวงษ์
นายช่างไฟฟ้า กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๖. นายยุทธนา รวยดี
นักจัดการงานทั่วไป กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๗. นายธนุศิลป์ หลักดา
พนักงานขับรถยนต์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๘. นายไชยวุฒิ ศัพท์หงษ์
พนักงานขับรถยนต์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๙. นายณรงค์ ฤทธิบัว
พนักงานขับรถยนต์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๒๐. ผู้แทนบริษัท ไทโรคมมาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๒๑. นายศตวรรษ พรหมอภัยพงศ์
เลขาธิการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และเลขาธิการ
- หน้าที่และอำนาจ**
๑. ติดตั้งโทรศัพท์ จำนวน ๕ เครื่อง บริเวณพื้นที่กองรักษาการณ์ของตำรวจ เต็มที่ปฐมพยาบาล เต็มที่โรงพยาบาล เต็มที่โรงพยาบาล และโรงพยาบาล
 ๒. จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ ๒ ชุด สำหรับใช้ในการฝึกซ้อมเกษตรกร และการฝึกซ้อมย่อย - ซ้อมใหญ่
 ๓. ติดตั้งวิทยุสื่อสารระบบขาสื่อสารเฉพาะกิจ
 ๔. จัดไม้โครโฟนขยายเสียงให้กระจายไปทั่ว และกระโจมโยธาติดกับโหม่เหล็ก จำนวน ๓ ตัว
 ๕. จัดไม้โครโฟนชนิดไม่มีสายให้จำปีกระบวนแห่พระยาแรกนา จำนวน ๒ ชุด
 ๖. จัดไม้โครโฟนขยายเสียงหน้าพลั่วที่ประทับสำหรับอ่านคำทำนาย
 ๗. จัดไม้โครโฟนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ประกาศของกรมประชาสัมพันธ์ สำหรับอ่านประกาศ ๒ ตัว
 ๘. จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 ๙. จัดไม้โครโฟน ...

๙. จัดไมโครโฟนสำหรับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และพระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณอำนวยการพร้อมทั้งบันทึกเสียง

๑๐. จัดเตรียมเทพีพาทย์พร้อมเจ้าหน้าที่เปิดเทประหว่างพิธีซ้อมใหญ่

๑๑. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป

๑๒. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒๒. คณะทำงานฝ่ายจัดทำคู่มือพระราชพิธีที่ขมกมลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

องค์ประกอบ

๑. นางสาวณมล สรวงวงษ์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. นายเกียรติศักดิ์ ศิลป์ประดิษฐ์
นายช่างศิลปกรรมอาวุโส
กรมศิลปากร	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนคณะทำงานพระราชพิธีที่ขมกมล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙	คณะทำงาน
๔. นายสุพจน์ แก้วปิ่นตา
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มบริการงานช่างเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นางอัจฉิมา หันสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบงานคลัง
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นางสาวพนิดา ธรรมสุรวัช
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายสันทพล ชาญศิริรัตน์
นายช่างเทคนิคชำนาญงาน
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนกองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๐. นายยุทธนา เสมาคำ
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน

๑๑. นางสาว ...

๑๑. นางสาววิภา เพชรเกตุ
นายช่างภาพชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวสติมา ศรีนคร
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๓. ผู้แทนกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. รวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๒. จัดทำคู่มือพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายวินะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๙

สุจิตรา ประจำปี ๒๕๖๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.moac.go.th